

ಸಂಪುಟ ೫

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೯೪೬

ಸಂಚಿಕೆ ೬

ಕು ಹ ಕಿ ಡಿ ಗ ಳು

“ ನಮ್ಮ ದೇಶದಿಂದ ಕಾಫ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಯೆಟ್ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವ ಮಿತ್ರ ನಿಯೋಗವು, ನಮ್ಮ ದಿವಾನರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ‘ ಒಮ್ಮತದಿಂದ ನಡೆಯುವುದಂತೆ ”

ಶ್ರೀ ಪ್ರಕಾಶಂ ಅವರು “ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಣತನಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನವೇ ಇಲ್ಲ. ಆಯ್ಕೆಯ ಚತುರರು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವರೇ ವಿನಹಾ ಹಿರಿಯರು, ಪ್ರೌಢರೂ, ಜ್ಞಾನವಂತರೂ, ವ್ಯಾಪಾರದ ಮುಂದಾಳುಗಳೂ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಿರುವುದಾದರೆ ಅದು ಆಕಸ್ಮಿಕ ’ ಎಂದರಂತೆ.

—ಅಲ್ಲಾ ! ಕಂಡದ್ದನ್ನು ಕಂಡಹಾಗೇ—

ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಡಿ ಆಡಿ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿದ್ದ ನಮ್ಮವರು ಮಳೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಜಯಶಾಲಿಯಾಗದೇ ಇರುವುದು ಸಹಜವೇ !

ಅಣು ಬಾಂಬಿನ ರಹಸ್ಯ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವೀಕರಿಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇತ್ತಂತೆ—

—‘ ಅಣೋರಣೇಯಾನ್ ಮಹತೋ ಮಹೀಯಾನ್ ’ ಎಂಬುದು ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ ! ಮತ್ತೇನು ಬೇಕು ?

ಕಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ ಸತ್ತವರೆಲ್ಲರೂ, ಹಿಂದೂ ಮುಸಲ್ಮಾನ್ ಸೌಹಾರ್ದಕ್ಕಾಗಿಯೇ
ಸತ್ತರು ಎಂದು ಕೆಲವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

* * *
ನಾಲ್ಕು ಸುತ್ತಿಗೆಗಳ ಕಳುವು ' ಸುದ್ದಿ'
—ಗೋಕುಲಾಷ್ಟಮಿ ಉಂಡೆಗಳನ್ನು ಒಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕದ್ದಿರಬಹುದೇ ?

* * *
ಕಲೋನ್ನತಿಯ ಸುಂದರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಜನಾಂಗಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಲೀಕರು
ಕಾಪಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಸಲಹೆಯಂತೆ.

—ಉದಾ : ಚಿತ್ರ, ತಾರೆ, ಇತ್ಯಾದಿ ?

* * *
ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮವರೇ ಹಿರಿಯಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ
ದ್ದರಂತೆ

—ಆಗಿನ್ನೂ ಮದರಾಸ್ ರೈಲು ಹಾಕಿತ್ತಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲವೇ ?

* * *
ಚಿತ್ರದುರ್ಗಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಚೀಲ ' ಮೀನು ' ಕಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತಂತೆ—

—ಕರ್ನಾಟಕದ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ಇದೂ ಒಂದು ಮಾರ್ಗ--ಮಂಗಳೂರು,
ಮೈಸೂರು ಒಂದಾಗಲು ಸಹಾಯ.

* * *
ಕ್ರಾಮಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಜೀವನ ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಶಾಲಾಮಾಸ್ತರು
ಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಾರಂತೆ !

—ಭದ್ರಾವತಿಗೆ ಕಬ್ಬಿಣ ಕಳಿಸಿದಂತೆ.

* * *
ನೋಬೆಲ್ ಶಾಂತಿ ಪಾರಿತೋಷಕವನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು
ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವರಂತೆ.

—ಅಣು ಬಾಂಬು ನಿರ್ಮಾಪಕರಿಗೋ—ಕಲ್ಕತ್ತಾ ಪ್ರಧಾನಾಮಾತ್ಯರಿಗೋ !
ಎಂದು.

* * *
ಸಂಗೀತ ಕಛೇರಿ ಹೇಗಿತ್ತು ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ವಿಮರ್ಶಕನೊಬ್ಬನು ಹೇಳಿದ
ನಂತೆ—

‘ ಅವತ್ತೇ ನನಗೆ ಅರಿವಾಗಿದ್ದು, “ ನೀನಾಮ ರೂಪಮುಲಕು ’ ಎಂಬ ಹಾಡಿ
ನಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ಎಷ್ಟು ಅಮೋಘವಾಗಿದೆ ” ಎಂಬುದು.

— — —

ಉ ರಿ ಗಾ ಳು

—o—

ಬೋಯಿ ಜನ್ಮಾಗದ ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬುದ್ಧಿವಾದ : “ ನೀವು ಇನ್ನು ಕುಡಿಯುವುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು ; ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಸಬೇಕು ”.

* * *

ಮದ್ರಾಸ್ - ಬೆಂಗಳೂರು ರಿಟರ್ನ್‌ಟೆಕೆಟ್ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಈಚೆಗೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರುವ ಹಾಗಿದೆ. ಇದೊಂದು ಶುಭವಾರ್ತೆ.

* * *

ಶಾಂತಿ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಸರ್ ರಂಗನಾಥನ್‌ರವರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಅಟ್ಲಿಯವರೂ ನೌಕಾಮಂತ್ರಿ ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರ್‌ರವರು ಕೂತು ಕೇಳಿದರು. (ಬಾತ್ಮಿ).....ಉಳಿದವರು ?

* * *

ಜಾಹಿರಾತು : “ ನಮ್ಮ ಕಂಪನಿ ವಾರ್ಷಿಕವರದಿಯನ್ನು ಬರೆದು ಪೂರೈಸಲು ಉತ್ತಮ ಬರಹಗಾರರೊಬ್ಬರು ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೂಡಲೇ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿರಿ ” ..... ಪ್ರಗತಿಸಾಹಿತಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸದವಕಾಶ.

* * *

ಒಂದೇ ಇನ್ನಿಂಗ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಎದುರು ಪಕ್ಷದವರ ವೈಕೆ 4 ಜನರಿಂದ ಸೆಂಚುರಿ ಹೊಡೆಸಿಕೊಂಡ ಕೀರ್ತಿ ಸಸೆಕ್ಸ್ ಟೀಮಿಗೆ ಇರುವುದಾದರೂ, ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನವರೇ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರು ! ಅವರು ಒಂದೇ ಇನ್ನಿಂಗ್ಸಿನಲ್ಲಿ 6 ಜನರಿಂದ ಸೆಂಚುರಿ ಹೊಡೆಸಿಕೊಂಡು ಕೀರ್ತಿಶಿಖರವನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ” (ಅಂಗ್ಲ ಪತ್ರಿಕೆ) .....“ ಏನಕೇನ ಪ್ರಹಾರೇಣ ಪ್ರಸಿದ್ಧವುರುಷೋಭವ ! ”

* * *

ಗಡಿಪ್ರಾಂತಗಳಾದ ಕೋಯಮುತ್ತುರು, ಸೇಲಂ, ಚೆತ್ತೂರು, ಅನಂತಪುರ, ಬಳ್ಳಾರಿ—ಈ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪಾನ ನಿರೋಧದ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಗೆ ಬರುವುದರಿಂದ, ಬಹುಜನ ಕುಡುಕರು ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು, ನೆಲೆಸಿ, ಇಲ್ಲಿ ರೆವೆನ್ಯೂ ಇಮ್ಮುಡಿಯಾಗುವ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಇದೆ (ಪತ್ರಿಕೆ)

* * *

ನೈಜಾಂ ಅಧಿಪತ್ಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 88 ಇರುವ ಹಿಂದುಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಿಧಾಯಕ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ 60 ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನೂ, ಶೇಕಡ 12 ಇರುವ ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಗೆ 69 ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನೂ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. (ಪತ್ರಿಕೆ)..... ಬಾಕಿ ಸ್ಥಾನ ?

*

*

*

ಈಚೆಗಿನ ರೇಡಿಯೋ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮುಗಳ ಫಲವಾಗಿ ರೇಡಿಯೋ ಯಂತ್ರಗಳ ಮಾರಾಟ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ (ಭಾಷಣ) ..... ಹೌದು ! ನಾವೂ ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮ ರೇಡಿಯೋವನ್ನು ಮಾರಿದೆವು.

*

*

*

ಕಲ್ಕತ್ತ ರೇಸ್‌ಕ್ಲಬ್‌ನವರು, ಒಂದು ಜೂಜಿನ ಕುದುರೆಗೆ 'ಜೈಹಿಂದ್' ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನಿಡಲು, ತಮ್ಮ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ (ಸುದ್ದಿ) ... ಜೂಜಿನ ಕುದುರೆಗೆ ಆ ಹೆಸರು ತಕ್ಕುದಲ್ಲ, ಎಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

*

*

*

ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂಲೀಗಿನ "ವಿರೋಧ ಕಾರ್ಯ ದಿನ"ದ ಕೊಂಡಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಆಗಸ್ಟ್ 16ನೇ ತಾ||ನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ರಜಾದಿನವೆಂದು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದರು ....ಹಾಗಾದರೆ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಬಂದಮೇಲೆ, ದಿನವೂ ರಜನೆ !

*

*

*

'ಅಜಾದ್-ಕೆ-ರಾಹ್-ಪರ್' ಎಂಬ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಪೃಥ್ವೀರಾಜನು ಜವಾಹರ್ ಲಾಲರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುವನಂತೆ ಜವಾಹರ್‌ಲಾಲರೇ ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಪೃಥ್ವೀ ರಾಜನ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಬಹುದೆಂದು ಅನೇಕರ ಆಸೆಯಾಗಿದೆ.

*

*

*

"ಇನ್ನು 50 ವರ್ಷಗಳೊಳಗಾಗಿ ಜಲಚೈತ್ರಗಳು, ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಪಾಠ ಪ್ರವಚನಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಉಪಕರಣವಾದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನು ಇಲ್ಲ" (ಪತ್ರಿಕೆ) ಏಕೆ ? ಈಗಲೂ, ಸಿನಿಮಾ ನೋಡಬಹುದಲ್ಲ, ಎಂಬ ಆಸೆಯಿಂದತಾನೆ ನೂರಾರು ತರುಣರು ಪಟ್ಟಣ ಸೇರಿ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ದಾಖಲಾಗುತ್ತಿರುವುದು !

*

*

*

సంఘోరశక్తి కలాయుగి

== ಗೌತಮ ಗೋತ್ರ ==

ಮೊನ್ನೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ನಾನು ಗೋರಿಬಿದನೂರಿಗೆ ಹೊರಟೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಸ್ವೇಷನಲ್ಲಿ ಕಿಟಕಿ ಹತ್ತಿರ ನೂರು ಜನರ ಕ್ಯಾ ! ಹತ್ತನೆಯ ಆಸಾಮಿ ನನ್ನ ಸೋದರಮಾವನ ಹಾಗೆ ಕಂಡ. ಆತನ ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ನೋಟು ಕೊಟ್ಟು, ಅಲ್ಲೇ ಕಾದೆ. “ತಕ್ಕೊಳ್ಳೋ! ಶೀನಾ” ಎಂದು ಅವರು ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಚಿಲ್ಲರೇನೂ ಟಿಕೇಟನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟರು. ಓಡಿಹೋಗಿ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತೆ. ನನ್ನ ಹೆಸರು ಶೀನ ಅಂತಲ್ಲ.

ಯಶವಂತಪುರ ದಾಟಿದಮೇಲೆ ತಿಳಿಯಿತು, ಅದು ಅರಸೀಕೆರೆ ರೆಯಿಲು ಅಂತ! ಟಕ್ ಟಕ್ ಅಂತ ಟಿಕೆಟ್ ಎಕ್ಸಾಮಿನರು ಸದ್ದುಮಾಡುತ್ತಲೂ, ಕಿಸೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆಳದು ನೋಡಿದೆ : ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರಂ ಟಿಕೆಟ್ಟು! ಬರ್ಮಾನೋಟು! ಗೋವಾ ನಾಣ್ಯ !..... ಬೆಂಚಿನ ಕೆಳಗೆ ಮಲಗಿ ತಿಪಟೂರು ತನಕ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡೆ.

ಅಲ್ಲೇ ಇಳಿದೆ; ಆದರೆ, ನನ್ನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಕ್ಲಾಸ್‌ಮೇಟು, ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ವೇಷನ್ ಮೇಷ್ಟರು, ಅವರಿಗೆ ಆಗಲೇ ವರ್ಗವಾಗಿತ್ತು. ಬೇಲಿ ಸಂದಿನಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ತೂರಿದೆ. ಅಲ್ಲೊಂದು ಬಸ್ಸು! ಯಾವುದೋ ಮದುವೆ ಪಾರ್ಟಿಗಾಗಿ ವಾಲಗ ಸಹಿತ ಕಾದಿತ್ತು. ಡ್ರೈವರ್ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಕೂತಿದ್ದ. ನಂ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ, ಗಜನಿ ದಂಡಯಾತ್ರಿ ಸತ್ಯು !

ನಾನೂ ಅವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಕೂತೆ. ‘ಎನೋ! ಮೂಗಿನಮೇಲೆ?’ ಅಂದೆ. ಬೊಕ್ಕೆ ಅಂದ ಕೆರೆಯಬೇಡ, ಅಂದ. ಕೆರೆದ. ಬೀಗರನ್ನಿಳಿಸಿದ್ದ ಬಂಗಲಿಗೆ ಹೋಗು ವುದರೊಳಗಾಗಿ, ಮೂಗಿನ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಟೊಮಾಟೊ ಹಣ್ಣು, ಭಾರಿ ಹುಣ್ಣು ; ಜ್ವರ.

ವರಪೂಜೆಗೆ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಇದೆ. ಎನ್ನುವಾಗ ಡಾಕ್ಟರ್ ಬಂದರು. ಈಗಲೇ ಲಾರಿ ತರಿಸಿ ಪರಿವಾರ ಸಮೇತ ತುಮಕೂರಿಗೆ ರವಾನಿಸಿ, ಅಂದರು. ಸತ್ಯ ನನ್ನನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಬರಬೇಡ ಎಂದು ವಿರೋಧಿಸಿದ. ಏಕೆಂದರೆ, ನನಗೆ ಅವನ ಮೂಗು ನೋಡಿದಾಗಲೆಲ್ಲ, ತಡೆಯಲಾರದ ನಗು. ನಾ ನಕ್ಕರೆ ಅವನಿಗೂ ನಗು, ನೋವು.

ಲಾರಿ ಅತ್ತಲಾಗೆ ಹೋಗುತ್ತಲೂ, ಹುಡುಗಿ ತಂದೆ ನನಗೆ ಆಸೆ ತೋರಿಸಿ, ನನ್ನ ಗೋತ್ರ ವಿಚಾರಿಸಿದರು. ನಾನು ‘ಭಾರದ್ವಾಜ’ ಎಂದೆ. ತಿಳಿಯದು, ಅಂತ ಅವರ ಮುಂದೆ ಏಕೆ ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಅವರ ಮುಖ ಪೆಚ್ಚುಗಾಯಿತು. ನನಗೂ ಅಯ್ಯೋ ಎನಿಸಿತು.

ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಗೆ ಲಾರಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಂತು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಬಸ್ ಕೆಟ್ಟು ನಿಂತಿತ್ತಂತೆ. ಅದರ ಪ್ರಯಾಣಿಕರನ್ನೂ ಇದರಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ತಂದಿದ್ದರು ನಮ್ಮ ಬಂಗಲಿ ಮುಂದೆ ನಾನು ಅಡಕೆ ಅಗಿಯುತ್ತಾ ನಿಂತಿದ್ದೆ. ಲಾರಿಯೊಳಗಿಂದ ನನ್ನ ತಂದೇನೂ ತಾಯಿನೂ ಇಳಿದರು ! ಮಧುಗಿರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ನನ್ನ ತಂಗೀನ ತಿಪಟೂರು ಹತ್ತಿರದ ಹನುಮಂತರಾಯನ ಗುಡಿ ತೋರಿಸಿ ತಾಯಿತೆ ಕಟ್ಟೋದಕ್ಕೆ ಅವರು ಹೊರಟಿದ್ದರು. ಬಂಗಲೀಲೆ ಉಳಿದರು.

ಸತ್ಯು ಮಾವ ಬಂದು, ಅವರನ್ನು ಕಂಡು, ಗೋತ್ರ ಗೌತಮ ಎಂದು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ, ನನಗೆ ವರಪೂಜೆ ಮಾಡೇಬಿಟ್ಟರು, ರಾತ್ರಿ -1 ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ. ಮರುದಿನ ಚಪ್ಪರದಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ .....ಎಸ್ಟೆ. ಲಲಿತ ? ಹಾಸನದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ನಾನು ಲೈಬ್ರರಿ ಬುಕ್ಕಿನೊಳಗೆ ಲವ್ ಲೆಟರಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟ ಎಸ್ಟೆ ?

ಅವಳೆಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಳು ! ಪರಮಾತ್ಮನ ಲೀಲೆಯೇ ಲೀಲೆ, ಎಂದು ಹಿಗ್ಗಿದೆ.

ಮೊನ್ನೆ ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ, ಇವಳು ಹಾಸನದಲ್ಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲವಂತೆ ! ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಹತ್ತಲೇ ಇಲ್ಲವಂತೆ ... .. ಲೈಬ್ರರಿ, ಅಂದರೆ, ಏನು, ಅಂತಾಳೆ ! ಆ ವಿಷಯ ಇವಳಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳಲೇಬಾರದಾಗಿತ್ತು, ಅನ್ನಿಸುತ್ತಾ ಇದೆ, ಈಗ.

—ಪ್ರಾಣಯ್ಯ.

—o—

ಸುವರ್ಣ ನೀತಿ “ ಇತರರು ನಿನಗೆ ಏನುಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವರೋ, ಅದನ್ನು ನೀನು, ಮೊದಲೇ ಅವರಿಗೆ ಮಾಡು ”

*

*

*

“ ತಮ್ಮ ತವರೂರುಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು ; ಅದರೆ, ಅವು ಅಷ್ಟೇ ಅದರೆ, ಬಡ ಊರುಗಳಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತವೆ. ಇನ್ನೊಂದಿಷ್ಟು ಅಜೂಬಾಜೂ ಸೇರಿಸಿ ಕೊಡಿ ” ಎಂದು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ್ ವಾದಿಗಳು ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಹೇಗಿದೆ, ಎಂದರೆ, ತಂದೆತಾಯಿಯನ್ನು ಖೂನಿನಾಡಿದವನೊಬ್ಬ, ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ, “ ನಾನು ತಬ್ಬಲಿ ” “ ನನಗೆ ರಿಯಾಯತಿ ತೋರಿಸಿ ” ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಹಾಗೆ—

ಜಹಾಹರಲಾಲ ನೆಹರು.

“ ಚಲಿಸಿದರೂ ಪ್ರಾಣಿಯಲ್ಲ, ವರದಾನ ಮಾಡಿದರೂ ಜೀವತಾಯಿಲ್ಲ, ಮಾಯವಾದರೂ ರಕ್ತಸನಲ್ಲ ”—ಇದಾವದು ?

ಇದು ಯಾವ ತ್ರೇತಾಯುಗದ ಒಗಟೆ ಕೊರವಂಜಿಯಲ್ಲಿ, ಅಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ಇದು ಸಮರ ಯುಗದ ಸಮಸ್ಯೆ : ಇದರ ಉತ್ತರ :— “ ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡ್ ” ! ವರ್ಣನೆ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ನೋಡಿ. ಅದರಲ್ಲೂ, ಮೂರನೆಯ ಗುಣಾ ವಳಿಯಂತೂ ಅದರ ಆಜನ್ಮ ಹಕ್ಕು ! ಎಷ್ಟು ಭದ್ರಪಡಿಸಿದರೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಇರದೆ ಗೈರುಹಾಜರಾಗುತ್ತಿರುವುದರಲ್ಲಿ ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡ್ ಬಿಟ್ಟರೆ ಇಲ್ಲ.

ಗುಮಾಸ್ತೆ ಗುಂಡಪ್ಪನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆ ದಿನ ಅಕ್ಕಿ ಒಂದು ಕಾಳೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇಂಥಾ ಸರ್ಕಾರೀದತ್ತ ಅಕ್ಷಯಪಾತ್ರೆ missing. ಮನೆಉಲ್ಲಾ ಹುಡುಕಿದ, ಹುಡುಗರನ್ನು ಹೊಡೆದ, ಹೆಂಡತಿಯಮೇಲೆ ಹೊಡಾರಿದ, ಅದರೂ ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡ್ ಪತ್ತಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ, ಕೊನೆಗೆ ಹೆಂಡತಿ ಎದುರುಮನೆಯಿಂದ ಅಕ್ಕಿ ಸಾಲ ತಂದು ಅನ್ನ ಕೈಟ್ಟಳು.

ಗುಂಡಪ್ಪ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವನ ಹಿರೀ ಮಗ ಭೀಮ “ ಅಪ್ಪಾ, ಇಗೋ ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡ್ ” ಅಂತ ಕೂಗಿದ ! ..... ನೋಡುತ್ತಾನೆ, ಕಾರ್ಡ್‌ಲ್ಲಾ ಕಾಳಕಪ್ಪಾಗಿ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ Gund ಅಂತ ಇವನ ಹೆಸರು ಕೊಂಬು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಳ್ಳಗೆ ಅರ್ಧಂಬರ್ಧ ಇಣಕಿನೋಡುತ್ತಿದೆ ! ..... ಅದು ಹೇಗೆ ಅಡಿಗೆ ಮನೆ ಗೂಡಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತೋ ? ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ರಾತ್ರಿ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿಲು ಗೂಡೆ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಸೋರದ ಹಾಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಳಂತೆ ; ಈಗ ಅದು ಭೀಮನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತಂತೆ !

ಗುಂಡಪ್ಪ ಹೆಂಡತಿ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಗೆ ತಕ್ಕ ಶಹಭಾಸ್ ಗಿರಿ ಕೊಟ್ಟು ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂಡುವಾಗಲೇ ಲೇಟು. ಜೊತೆಗೆ ಎದುರುಮನೆ ಅಕ್ಕಿ, ಮೊರ ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ, ಊಟ ಮುಗಿಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಗುಂಡಪ್ಪನ ಹಲ್ಲುಗಳಿಗೆ ಪೂರಾ ನ್ಯಾಯಾನುವಾಗಿತ್ತು ! ಸಂಸಾರ ಸುಖಕ್ಕೆ ಸಹಸ್ರನಾಮವಿತ್ತು ಕಛೇರಿ ತಲಪುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸಾಹೇಬರು ಕೆಂಗಣ್ಣು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದರು !

“ ಎನ್ನೀ ಹೊತ್ತುಗೊತ್ತು ಏನೂ ಇಲ್ಲವೋ ನಿಮಗೆ ? ”

” ಸ್ವಲ್ಪ.....ತಡವಾಯಿತು.....ಕ್ಷಮಿಸ್ಬೇಕು ಸಾರ್. ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡ್ ಕಳೆದ್ದೋಗಿ.....ತೊಂದರೆಯಾಯ್ತು.....”

“ ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡ್ ಕಳೆದೋಯ್ತು! ಏನು ಹುಡುಗಾಟದವನಾಕ್ರೀ ಅದು ?
ಅದ್ದೇಗೆ ಕಳೆದೋಗುತ್ತೆ ? ”

“ ಮನೆ ಹೆಂಗಸರು ... ..ಕಾಣದೆ.....ಇದ್ದಿಲ್ಲಾಡೇಗ್ಲಾಕ್ಸ್‌ಟೈದ್ರು ”

“ಒಳ್ಳೇ fools ಕಾಣ್ರೇ ನಿಮ್ಮನೇ ಹೆಂಗಸು. ಎಂಥಾ irresponsibility ರೀ?.... ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡ್ ಅನ್ನು ತ್ತಲೇ ಜ್ಞಾಪಕ ಬಂತು. ನಮ್ಮನೇ ಗೋಗಿ ನನ್ನ ಕಾರ್ಡ್ ಇಸ್ಟಾಂಡ್ಬನ್ನಿ. ಇವತ್ತು ಹೊಸ cloth coupon issue ಮಾಡ್ತಾರಂತೆ.”

ಹದಿನೈದು ನಿಮಿಷಗಳ ನಂತರ ಗುಂಡಪ್ಪ ಸಾಹೇಬರ ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ
ಫೋಟೋ ಒಂದನ್ನು ಬೋರಲಾಗಿಟ್ಟು,

“ ಇದೇನೋ ಇದು ? ”

“ తవ్యేషన్ థాడు సార్ ”

“ ಹಾ !..... ”

“ ಅಮ್ಮಾವು ಉಗ್ರಾಣದಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದಂತೆ. ದೊಡ್ಡಮ್ಮಾವು ಕೊಳಲು
ಗೋಪಾಲನ ಪತಕ್ಕೆ ಹುಳು ಹೋಗದೇ ಇರಲಿಂತ ಅಂಟಿಟ್ಟಿದ್ದಂತೆ. ಅಮ್ಮಾವು
ನೋಡಿ, “ ನಿನ್ನಾಹೇಬರಿಗೆ ಹೀಗೇ ತೊಗೊಂಡ್ದೋಗಿ ಕೊಡಿ ; ಅವರಮ್ಮನ
ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ನೋಡಿ ಮೆಚ್ಚುಲಿ ” ಅಂತ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟರು ”

ಸಾಹೇಬರ ಮುಖ ಬೆಳ್ಳಾ ಬೆಳ್ಳಾ ಛ್ವಾ .....ಯಿತು !

—೩. ಸುನಂದವ್ಯಾ.

ಹೊಸ ವೇಷ್ಯರು ಹೇಗಿದಾರೋ ?

ದೂ. ....

ಯಾಕೋ ?

ಇವರ ಕ್ಷಾಸ್ತ್ರ ನಿದ್ಧಿ ಬರವೇಕಾದರೆ ಹಿಂದಿನವರ ಕ್ಷಾಸ್ತ್ರಗಿಂತ 5 ನಿಮಿಷ ಹೆಚ್ಚು
ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ.

2

== ಸಂಖ್ಯೆ ಸಾಲದು ==

ಕಾಂಡೋಡಿ

ಸಂಖ್ಯೆ ಮನೆ ಸಾಲದೆನ್ನ ಬಹುದೆ ?

ತುಂಬಿದಾ ಕೆನೆ ಅಂಚ ಶಾ ಸಡೆದ ಏಳಕ.... .. || ೫ ||

ಕಂಡುಕಂಡದ್ದೆಲ್ಲ ತಂದು ಕೇಗುತ ಪೂರ್ತಿ

ಅಂಡು ಉಟ್ಟಿದ್ದೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ಸೇವೆ !

ತಂಡ ತಂಡದ ರೂಲ್ಸ್ ಜಾರಿಮಾಡಲಿ ಸುಮ್ಮನೆ

ತಂದು ಕೊಡದಿದ್ದರಿಗೆ ಹಿರಿಯನಾಹು || ೧ ||

ಪಾಳ ಹಾಕಿದರೇನೆ ನಿಧಿನಗದಕೇಖರಣೆ,

ದೇಶಾವರದನಗೆ ಮುಖ್ಯಸಥವು !

ಅಗದವ ಜಾಡಿ ತುಂಬುವುದೆ ಆಶೀರ್ವಾದ

ಜಾಸಿನುವಜಾರವೇ ಮೂಗರ್ಜಿ ಸುದ್ದು ! || ೨ ||

ಕೈಮಡಿಸಿ ತಿರುಗಿದರೆ ಬೆಚ್ಚನೆ ಮಾಡುತರೆ ?

ಗಡಿದಾಟಿ ಹೋದರೆ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣ !

ಹಿಡಿದಿಸಮ⁺ ಬೋಳ್ಳಿಸಲದೆ ಹಸುರುನೋಟಿ,

ಅರುವ ಮಾಮೂಲೆಲ್ಲ ರಜತ ನಾಟ್ರಿ ! || ೩ ||

ಕಂಪೋಲು ಬರಲದುವೆ ಒಡವೆ ವಸ್ತ್ರದಯೋಗ,

ಸಡಗರದ ಸರ್ವಿಟ್ಟಿ ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ !

ಖುದ್ಧಿ ಸಾಲದೆ ಸುಮ್ಮನಿರುವುದೇ ದಡ್ಡತನ.

ತ್ರಿಪುಂತನೆನಿಸಿಕೊಳೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೇಕೆ ? || ೪ ||

....ಗಂಗಾಧರ.

—● ಅಮಿಲ್‌ದಾರರು ಅಟ್ಟಕ್ಕೇರಿದ್ದು ●—

—o—

ನಮ್ಮೂರು ಗರ್ವ್‌ಸ್ ಸ್ಕೂಲು ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವದ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ವರ್ಷದ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೇ ತಯಾರಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ಸಂಗೀತದ ಮೇಷ್ಟ್ರರೇ ನಾಟಕ ಚುನಾಯಿಸಿದರು. ಅದು ಬಹು ತಾಪತ್ರಯದ ಕೆಲಸ. ಗೌತಮಬುದ್ಧ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಕೋಪ ; ಮುದ್ರಾಮಂಜೂಷವಾದರೆ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರರಿಗೆ ಮನಸ್ತಾಪ. 'ಪರಶುರಾಮ'ವಾದರೆ ಕ್ಷತ್ರಿಯರಿಗೆ ಕೊಡಲಿವೆಟ್ಟು ; ಸದಾರಮೆ ಆಡಿದರೆ ವೈಶ್ಯರ ವೈಷಮ್ಯ ಶಾಕುಂತಲದಲ್ಲಿ ಬೆಸ್ತರು ಬರುತ್ತಾರೆ ; ಲವಕುಶ ಹಾಕಿದರೆ ಅಗಸರಿಗೆ ಆಕ್ರೋಶ ; ಲಂಕಾದಹನ ಮಾಡಿದರೆ ಊರಿನ ರಾಕ್ಷಸರೆಲ್ಲರ ರಾಧಾಂತ ! ಪ್ರತಾಪಸಿಂಹ ಚುನಾಯಿಸಿದರೆ ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಗಾಗದು ; ಕಬೀರ್ ದಾಸೆಂದರೆ, ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡ ಹಾಗೆಯೇ ! ಅಂತು ಇಂತು, ಕುಂತಿ ಮಕ್ಕಳ ಕಥೆಯೇ ಸರಿ, ಅಂತ ಹೋದವರ್ಷ 'ರಾಜಸೂಯ' ತೆಗೆದರು.

ರಾಜಸೂಯವಾದರೆ, ತಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಓದುವ 25, 30 ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆಲ್ಲ ವಾರ್ಷಿಕ ಕೊಡಬಹುದಲ್ಲ, ಎಂಬುದೂ ಸಂಗೀತದ ಮೇಷ್ಟ್ರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಹಾಗೆ, ಕೊಡದೆ ಇದ್ದರೆ, ಸಂಗೀತದ ಮೇಷ್ಟ್ರರೂ ಇತರ ಮೇಡಂಗಳೂ ನಮ್ಮೂರಲ್ಲಿ ಬದುಕುವಹಾಗಿಲ್ಲ. ಹಾಗೇನಾದರೂ ಪಕ್ಷಪಾತಮಾಡಿದರೆ, ಹೊಡೆದು ಚಚ್ಚಿ, ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೂ ನಮ್ಮೂರಿನವರು ಹಿಂಜರಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಊರಿನವರೇ ಕೆಲವು ವಾರ್ಷಿಕಗಳನ್ನು ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಎಂದು ಮಾಮೂಲು ಪ್ರಕಾರ ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾಟಕ ಯಾವುದೇ ಇರಲಿ, ದೊಡ್ಡಗೌಡರ ಮನೆ ಮಗು ಒಂದಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣನ ಪಾತ್ರ ಕಟ್ಟಿ ಮಡಗಿಬಿಡಬೇಕು ! ದಮ್ಮಯ್ಯ, ಅಲ್ಲ, ದವ್ವಯ್ಯ, ಅಂದರೂ, ಅದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಾಡಿಸುವಹಾಗಿಲ್ಲ. ಆ ಹುಡುಗಿಗೆ ಸಿಂಗಾರ ಬಂಗಾರಮಾಡಿ, ಕಡೆಗೋ ಮೊದಲಿಗೋ, ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಮೇಷ್ಟ್ರರೇ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಕೊರಳು ಬಾರಿಸಿ, ಮುಂದೆ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ಒತ್ತಿಸಿ, ಜನಗಳ ಕೈಯಿಂದ ಚಪ್ಪಾಳೆ ಹೊಡೆಸಿ, ಬೆಳ್ಳಿ ಮೆಡಲೊಂದನ್ನು ತುಂಬು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಿ ಸಲೇಬೇಕು. ತಪ್ಪಿದರೆ, ಮೇಡಂಗಳ ಮಾನ ಉಳಿಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಮೂಗರ್ಜಿಗಳ ಸಾಲು ಸಾಲೇ ಹೊರಡುತ್ತವೆ.

ಮೂಗರ್ಜಿಗೆ ನಮ್ಮೂರು, ಎತ್ತಿದಕ್ಕೆ. ವಯಸ್ಕರ ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಚಾರ ನಮ್ಮೂರಲ್ಲಿ ಚುರುಕಿನಿಂದ ಈಚೆಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಕಾರಣ.

ಆದ್ದರಿಂದ, ಮೋಸ್ತ್‌ಮೇಷ್ಟ್ರರು ನಮ್ಮೂರಿನವರಿಗೆ ತುಂಬ ಬೇಕಾದವರು. ಅವರೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಉಪಕಾರಿಗಳು. ನ್ನಾಂವು ಹಚ್ಚದೆ ಊರಿನವರಿಗೆ ಬರುವ

ಕಾಗದಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅವರು ಓದಿ ಹೇಳಿ ಅನಂತರ ಸತ್ತ ಕಾಗದದ ಕಚೇರಿಗೆ ಕಳು ಹಿಸುವುದರಿಂದ ಅನೇಕರಿಗೆ ಆದಾಯವಾಗಿದೆ. ಯಾರಿಗೆ ಮಣಿ ಆರ್ಡರ್ ಬಂದರೂ ಅವರು ಅದನ್ನು ಆತನ ಸಾಲಗಾರರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲೇ ಕೊಡಿಸಿ ಕೈವೆಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಮೇಡಂಗಳಿಗೆ ಬರುವ ಎಲ್ಲ ಕಾಗದಗಳನ್ನೂ ಅವರೇ ಖುದ್ದಾಗಿ ಓದಿ, ಅನಂತರ ಅವರಿಗೆ ಡೆಲಿವರಿ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಪೋಸ್ಟ್‌ಮಾಸ್ಟರ ಮಗಳಿಗೆ ರಾಣಿ ಪಾರ್ತು ರೆಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆಗಿ ಹೋಗಿದೆ.

ಹಾಗೆಯೇ, ಪೊಲೀಸ್ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಮಗಳು ಭೀಮ, ರೇಷನ್ ಗುಮಾಸ್ತೆ ಮಗಳು ಫಟೋತ್ಕಚ, ಜೋಯಿಸರ ಮಗಳು ಧರ್ಮರಾಜ, ಶ್ಯಾನು ಭೋಗರ ಮಗಳು ಆರ್ಜುನ, ಹೆಡ್‌ಮೆಸ್ಟರ ಅವುಳಿ ಜವುಳಿ ನಕುಲ ಸಹದೇವ್ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕಾಡಪ್ಪನವರ ಮಗಳು ಕುಂತಿ, ಶಿಶುವಿಹಾರದ ಮೇಡಂ ಮಗಳು ಶಿಶುಪಾಲ, ಆಕ್ಸ್‌ಸಾಲಿಗನ ಮಗಳು ಕರ್ಣ, ಭಟ್ಟರ ಮಗಳು ಭೀಷ್ಮ, ಬಿಲ್ ಕಲೆಕ್ಟರ ಮಗಳು ದ್ರೋಣ, ಕುದುರೆಗಾಡಿ ಕಾಸಿಂ ಮಗಳು ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ ... ಮಿಕ್ಕವ ರೆಲ್ಲ ರುಷಿಗಳು, ಸಖಿಯರು ..... ಪಾರ್ತು ಹಂಚಿಕೆ ಮುಗಿಯಿತು.

ಡಿನವೂ ಸಂಜೆ ನಾಟಕದ ಅಭ್ಯಾಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಮೂರುಗಂಟಿ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತು ಹಾಡುಗಳು, ಮೂರು ಕುಣಿತಗಳು ಇದ್ದವು. ಆದ ರಿಂದ ನಾಲ್ಕುವರೆ ಮೇಲೆ ಯಾರೊಬ್ಬರೂ ಆ ರಸ್ತೆಯ ಆಜೂಬಾಜೂ ತಿರುಗಾಡುವೆ ಪಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ... ಹೀಗೆ, ಆರುತಿಂಗಳು ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ಅರಚಿದರು.

ಕಡೆಗೆ, ಜನವರಿ ತಿಂಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೇಷ್ಟರು ರಾಜಸೂಯ ನಡೆಸಿದರು ಅಪರ ಫಲಿತಾಂಶವಾಗಿ ಊರೆಲ್ಲ ಚಾಡಿ ಹೊಡೆದು, ಪಾರ್ಟಿಬಿದ್ದು, ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಶಾಲೆ ಮುಚ್ಚಿಗೂಡಿದೆ! ....

ಅಂದಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಅಮಿಲ್‌ದಾರರು ಆಟ ಮುಗಿಯುತ್ತಲೂ, ಅಟ್ಟಕ್ಕೇರಿ ದರು ಶಿಶುಪಾಲನ ಪಾತ್ರವನ್ನೇ ಮಿಕ್ಕ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲಾಗಿ ಹೊಗಳಿದರು. ಇದರಿಂದ, ಹಲವು ಪೋಕರಿಗಳು ಅಮಿಲ್‌ದಾರರನ್ನೂ ಶಿಶುವಿಹಾರದ ಮೇಡಮ್ಮನ್ನೂ ಕಲಸುಮೇಲೋಗರ ಮಾಡಿ ಮೂಗರ್ಜಿ ಬರೆದು ಆಕೆಗೂ ಆತನಿಗೂ ವರ್ಗ ಕೊಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಬೇರೆ ಮೇಡಂ ದೊರೆಯದೆ ಈಗ ಮಕ್ಕಳು ಬೀದಿಯಲ್ಲೇ ಆಡುತ್ತ ಮುಚ್ಚಿ ಮುಕ್ತವೆ.

ತಮ್ಮ ಮಗಳಿಗೆ ಮೆಡಲು ಕೊಟ್ಟಾಗ ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟೀಗೌಡರು ಕೈಚವ್ವಾಳಿ ತಟ್ಟಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಗೌಡರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದು, ಮರುದಿನ ಕೆರೆ ಏರಿ ಮೇಲೆ ಮೂದಲಿಸಿ, ಮಾರಾಮಾರಿ ನಡೆಸಿ, ಈಗ ಕೋರ್ಟ್ ಹತ್ತಿದಾರೆ. ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಸ್ಟರ ಮಗಳ ಮೆಡಲಮೇಲೆ ಮುದ್ರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲವಂತೆ ಅವರ

ಪುಕಾರೋ ಪುಕಾರು ! ಭೀಮನ ಪಾರ್ಶ್ವ ಮಾಡಿದವಳಿಗೆ ಕೇಡಿ ಕೆಂಪಣ್ಣ ಕೊಟ್ಟ ಬೆಳ್ಳಿ ಬಟ್ಟಲು ಅವನು ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಟರ್ ಮನೆಯಿಂದಲೇ ಕದ್ದಿದ್ದಂತೆ ! ಕಾಡಣ್ಣ ನವರು ಸ್ವತಃ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಕುಂತಿಗೊಂದು ಚಿನ್ನದ ಜಡಬಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅಧಿಕಾರ ಹಸ್ತದಿಂದ ಕೊಡಿಸಿದರು, ಎಂದು ವದಂತಿ-

ಭಟ್ಟರ ಮಗಳು ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಗಡ್ಡ ಮೀಸೆ ತಗುಲಿಸಿ ಸಾಟಕರಂಜದ ಮೇಲೆ ಸಾಚಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ನಲಿದದ್ದಕ್ಕಾಗಿ, ಆಕೆಗೆ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ್ದ ಲಗ್ನ ಬಿದ್ದು ಹೋಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಭಟ್ಟರಿಗೆ ಮೇಷ್ಟ್ರರಮೇಲೆ ಭಯಂಕರ ಕೋಪ.

ಸ್ಕೂಲ್ ಜವಾನಿ ಮಗಳಿಗೆ ಸಾಟಕದಲ್ಲಿ ಜವಾನನ ಪಾರ್ಶ್ವ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ತನ್ನನ್ನು ಈರೀತಿ ಅಪಮಾನಪಡಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ, ಜವಾನಿ ಗಂಡ ದಿನವೂ ಮೇಡಂಗಳ ಮನೆ ಮುಂದೆ ಬೈಗಳ ಮಳೆಕರೆದ. ಅಸೆಂಬ್ಲಿಮೆಂಬರ್ ಕೈಯಿಂದ, ಅವರುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇಲ್ಲದಸಲ್ಲದ ಕಥೆ ಕಟ್ಟಿ, ಡಿ. ಹಿ. ಐ., ಡಿ. ಡಿ. ಹಿ. ಐ., ಡಿ. ಡಿ. ಡಿ. ಡಿ. ಹಿ. ಐ. ಮುಂತಾದ ಅಫೀಸರುಗಳಿಗೆ ರವಾನಿಸಿದ.

ಊರಲ್ಲೊಬ್ಬರಿಗೂ ಸಮಾಧಾನವಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಮಾತಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬರ ಮನೆ ಆರತಿಗೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಮನೆಯವರು ಹೋಗುವಹಾಗಿಲ್ಲ. ಗಂಡಸರಲ್ಲೂ ಗಂಡಾಂಗುಂಡಿ. ಮೆಡಲು ಖಂಡ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಹುಡುಗಿಯ ತಾಯಿತಂದೆಯರೂ “ನಮ್ಮವಳಿಗೆ ಖಂಡದ್ದು, ಸ್ಯಾಯ್ ! ಅದರೆ, ಆ ಕಪಿಗೆ ಯಾಕೆ ಕೊಟ್ಟರು ?” ಎಂದು ಮೂಗೇಳಿದರು. ಖರಡೆ ಇದ್ದ ಹುಡುಗಿಯರಂತು, ಏನು ಇನ್ನುಮೇಲೆ ಹಾಳು ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೋದೋದೇ ಇಲ್ಲ, ಎಂದು ಹತ ಹಿಡಿದು ಕೂತು ಅಳುತ್ತಿವೆ.

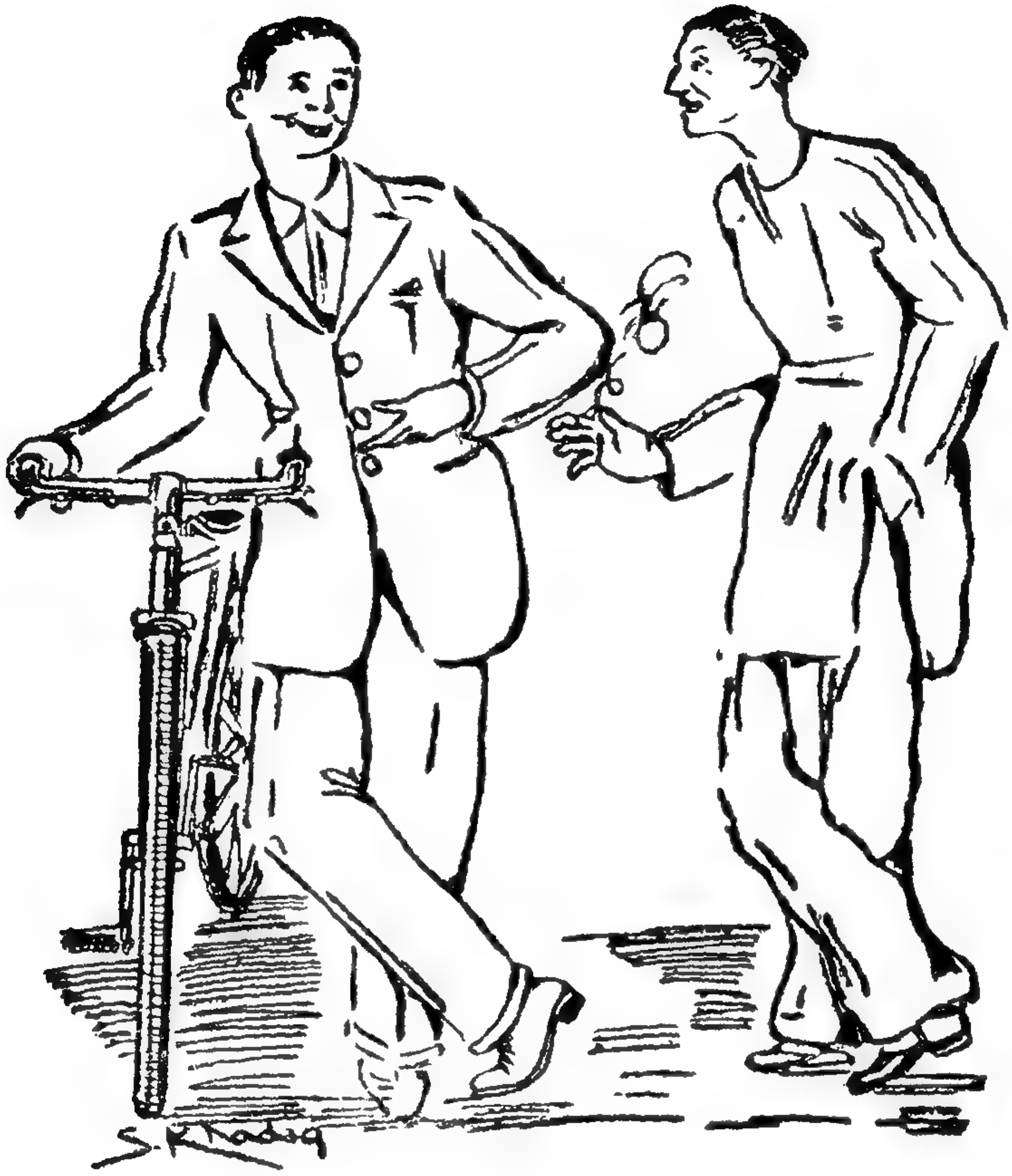
ಆರು ತಿಂಗಳು ಎಳೆಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಲೆದಾಡಿಸಿ ಅಸೆ ಕೋರಿಸಿ ಅಪಕ ಗಂಟಲುಗಳನ್ನು ಒಡೆದು, ಪರಸ್ಪರ ನೈಮೋಡೆ ಹಚ್ಚಿ, ಈರೀತಿ ದ್ವೇಷ ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ಆ ಸಂಗೀತದ ಮೇಷ್ಟ್ರರು ಇನ್ನುಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಖರುಪ ಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಆ ಮೇಡಂಗಳೂ ಅಷ್ಟೆ

ಏಕೆಂದರೆ, ಹುಡುಗಿಯರಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನೆನಪಮೇಲೆ, ಸ್ಕೂಲನ್ನೇ ಸರ್ಕಾರದಹತು ಮುಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟರು.

ಮಹಾಭಾರತದ ರಾಜಸೂಯವಲ್ಲಾದಂತೆ, ನಮ್ಮೂರಲ್ಲೂ ಅಂದೇ ಕುರು ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಾಂದಿ ಹಾಡಿದ್ದಾಗಿದೆ.

....ಪಾಟಾಳಿ.

ಏನೋ ಬೈಸಿಕಲ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟ - ತಿರುಚನಾಪಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗ್ತೀನಿ
ಅಂದೆಯಲ್ಲೋ—

ತಿರುಚನಾಪಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಗ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಕಣೋ, ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬೈಸಿಕಲ್
ಹಿಡಿದೆ, ಕೈಲು ನೆಚ್ಚುಕಾಡುತ್ತೇನೋ - ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ—

—0—

ಸಂಯುಕ್ತರಾಷ್ಟ್ರಮಂಡಲದ ಶಾಸನದ ಪ್ರಕಾರ:

ಸೆಕ್ಷನ್ ೫೫—ಎಲ್ಲ ಜನಾಂಗಗಳಿಗೂ ಸಮಸಮವಾದ ಹಕ್ಕುಂಟು, ಹಾಗೂ, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಆಗು ಹೋಗುಗಳನ್ನು ತಾವು ತಾವೇ ತೀರ್ಮಾನಿಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವುಂಟು, ಎಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಗೌರವಿಸುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಶಾಂತತೆಯಿಂದಲೂ ಸ್ನೇಹದಿಂದಲೂ ಬಾಳಬೇಕಾದರೆ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ನೆಮ್ಮದಿ ಮತ್ತು ಸುಖಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲು, “ ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರ”ಗಳು ಈ ಕೆಳಗೆ ನಮೂದಿಸಿರುವಂತೆ

(ಎ) ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸುಖಸಾಧನೆ, ಸಂಪೂರ್ಣ ಉದ್ಯೋಗ, ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಮತ್ತು ಬೆಳೆವಣಿಗೆ—ಇವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(ಬಿ) ರಾಷ್ಟ್ರರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವೆ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಪರ್ಕ, ಆರೋಗ್ಯ ಪಾಲನೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಹಾರ, ಅಂತರ್ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಮ್ಮಿಲನ, ವಿದ್ಯಾಪ್ರಚಾರಪದ್ಧತಿಗಳ ಸಹಕಾರ— ಇವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(ಸಿ) ಮಾನವನ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಾಣಪ್ರಾಯವಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳನ್ನೂ, ಕುಲ ಜಾತಿ ಲಿಂಗ ಭಾಷೆ ಮತ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸದೆ, ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲೂ ಗೌರವಿಸತಕ್ಕದ್ದು, ಹಾಗೂ, ಪಾಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

.....ಸೆಕ್ಷನ್ ೬೦ :- “ ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಂಡಲ”ದ ಈ ಮಹದುದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಫಲಗೊಳಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅದರ ಮಹಾ ಸಭೆಗೂ,

ಆ ಮಹಾಸಭೆಯಿಂದ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಪಡೆದ “ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಿತಿ ”ಗೂ ಇರತಕ್ಕದ್ದು.

ಇಂತಹ ಪ್ರಚಂಡ ಪ್ರಪಂಚಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಗತಿಸಾಧಕ ಸಮಿತಿಯ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ವೈಸಿಡೆಂಟರೇ.....ನಮ್ಮ ಹೊಸ ದಿವಾನರು !

ಅಂದಮೇಲೆ.....ನಾವು ಇನ್ನೇನೂ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಯೇ ಇಲ್ಲ.

..... ಕಾಂಬೋಧಿ ಹಾಡು .....

“ ಭೂಷಣಕೆ ಭೂಷಣ ”

ಭೂಷಣಕೆ ಭೂಷಣ ಇದು ಭೂಷಣಾ

ಭ್ಯಾಪ್ತಿವಾಸ ತ್ರೀ ಹಾಲಿ ವೃದ್ಧೀಕಾ

|| ಹ ||

ನಾಲಗೆಗೆ ಭೂಷಣ ತಾರಾಗಣ ನಾನು,

ಕಾಲಿಗೆ ಭೂಷಣ ಹೈಹಿಮ್ಮಿ ಮೂ !

ಆಲಯಕೆ ಭೂಷಣ ಫ್ಲವರಿಲ್ಲದ ವೇಸು,

ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಭೂಷಣ ಫಿಲ್ಮು ಕಛೆಯೊ !

|| ೧ ||

ಅಕ್ಕಕ ಬಳೆ ಭೂಷಣ ಮೊಕ ಹಸ್ತಗಳಿಗೆ,

ಶ್ವಾನವೇ ಭೂಷಣ ಮನೆ ಮುಂದುಗಡೆಗೆ !

ತೊಂಗೋಲೆ ಭೂಷಣ ಅವಿತಿರುವ ಕಿವಿಗಳಿಗೆ,

ಲಿವ್ವಾಸ್ತಿಕ್ಕೆ ಭೂಷಣ ಕರಿದುಟಿಗಳಿಗೆ !

|| ೨ ||

ಗಾಗಲ್ಲಿನ ಗೂಗೆ ಕಂಗಳಿಗೆ ಭೂಷಣ,

ಮುಂಗುರುಲ ಮರಿಜೂಲು ಕೊಂಬು ಜಡೆಗೆ ಭೂಷಣ !

ಶೃಂಗಾರ ಪರ್ವಿನ ನಟ್ಟಿ ಕೊರಳಿಗೆ ಭೂಷಣ

ರಂಗುರಂಗಿನ ಸಿಲ್ಮು ಸಾರಿ ಅತಿ ಭೂಷಣಾ

|| ೩ ||

—ಬಿಕ್ಕಾ.

ಕಾವಾದಿಂದ 7½ ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಬತ್ತ ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಅಂಡಿಯಾದೇಶಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೆ.....
.....” ಅನ್ನ ಪಾಪಾ ಸುಖೇ ಭವ !”

* * *
“ ಎಲ್ಲ ಹೆಂಗಸರಿಗೂ, ಗಂಡಸಕ ಸಂಬಳ ಕೊಡಲೇಬೇಕು ? (ಭೂಷಣ).....
.....ಪೂರ್ತಿ ಅವರ ಕೈಲೇ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವಲ್ಲ !

ಕಲಿಗನ್‌ನಡದ ಕವಿಗನ್ನಡಿ

—•—

ಅಶ್ವಮೇದ : ಕುದುರೆಯನ್ನೇ ಕೊಂದು ತಿಂದ

ಕಾಕಾವುಡಿ : ಪ್ರಮೋಷನ್ನಿಗಾಗಿ ಕೆಳಗುಮಾಸ್ತೆ ಹೆಡ್‌ಗುಮಾಸ್ತೆಗೆ ನೀಡುವ
ಒಂದು ಚುಟುಕೆ ಜ್ಞಾನಚೂರ್ಣ

ಕಾರ್ಪುಣ್ಯ , ಕಾರಿಡುವ ನಶೀಬು

ಕೂಳ್ಳಿಚ್ಚು : ಕೂಳೇಕೆಚ್ಚು, ಅಥವಾ, ಅಸ್ಸಾಂ ಅಕ್ಕಿ

ಪಂಖಾನುವಂಖ : ಹರಿದುಹೋದ ಬೀಸಣಿಗೆ

ಮಾಷಪತ್ರಿಕೆ : ಉದ್ದಿನ ವಡೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಕಾಗದ

ಬೆಂಡೊಲೆ : ದಿವೊ ಸೌದೆಯನ್ನು ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಸ್ಮೀಕರಿಸುವ ಒಲೆ

ಗೊತ್ತುಗುರಿ : ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಲ್ಲಲು ಗೊತ್ತಾದ ಕುರಿ

ಸತ್ಕೂಟ : ಸತ್ಕಾರಕೂಟ ಎಂಬುದರ ತದ್ಭವ; ಈಚೆಗೆ, 'ತಿಥಿ' ಎಂದೂ
ಅರ್ಥಮಾಡಿದಾರೆ. ಉದಾ : 10 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇಡೀ
ಊರಲ್ಲಿದ್ದ ಶ್ರೀಮಾನ್..... ರವರಣಿ ವರ್ಗವಾದ ಪ್ರಯುಕ್ತ
ಪ್ರಚಂಡ 'ಸತ್ಕೂಟ'

ಸಾಮುದ್ರಿಕ : ಸಾವಿಕ

ಸಂಕೋಚು : ಇಕ್ಕಟ್ಟಾದ ಜಟಿಲ

ಹಲೋಪತಿ : ಏನೊಂದ್ರೆ ?

ನಿರ್ಗಂಡಕುಸುಮ : ವಿಧವೆ

ಸೂತ್ರಧಾರಿ : ಪೆಂಡತಿ

ಲಂಚಕೋರರ್ : ಲಂಚವನ್ನು ತಾವಾಗಿ ಕೋರದೆಯೇ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ
ಪ್ರವೀಣರು

ಸರ್ಕಾರ : 'ಸರ್' ಬಿರುದಾಂಕಿತ, ಮತ್ತು, ಕಾರಣ್ನುಳ್ಳವನು

ಸರ್ಕಾರಿ : ಆತನ ಉತ್ತಮಾರ್ಥ

—ಟೀಯಸ್ಸಾರ್ಯವ್.

== ಜನಾ-ಬಂದಿ ==

—o—

ವುಂಗನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಹುಜೂರು ಜನಾಬಂದಿ ಪ್ರಾರಂಭ,....
ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಆಫೀಸಿನಿಂದ ಅಕೌಂಟೆಂಟರೂ, ಇನ್ನಿಬ್ಬರು ಗುಮಾಸ್ತರೂ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ..
ಬೆಳಿಗ್ಗೆ, ಕೇಸರಿಭಾತು, ರವೆ ಇಡ್ಲಿ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಚಟ್ನಿ, ಬೆಣ್ಣೆ, ಕಾಫಿ ಇವು
ಉಪಾಹಾರವಾದಮೇಲೆ ಹನ್ನೊಂದು ಘಂಟೆವರೆವಿಗೂ ಸುಖಸಂಕಥಾ ವಿನೋದ
ಗಳಿಂದ ಊರಿನ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿಕೊಟ್ಟು ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಮಾಲು
ಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದದ್ದಾಗಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ಸ್ನಾನ. ನಂತರ ಊಟ.
ಅಲ್ಲಿ, ಅದೊಂದು “ ವಿವಿಧ ರಸನರಂಜನೀ ನಿವಹ” ಊಟವಾದ ಮೇಲೆ ತುಸು ನಿದ್ರೆ.
ನಿದ್ರೆಯಿಂದೇಳುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ 3 ಘಂಟೆ. ಒಂದೆರಡು ಸಿಹಿ, ಒಂದು ಖಾರ ಭಾತು,
ಹೊಂಡ, ಟೀ ಅಥವಾ ಕಾಫಿ. ಬಾಕೆಹಣ್ಣು ಬೀಡ. ಇದಾದಮೇಲೆ ಹುಜೂರಿನವರು
ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಛೇರಿಗೆ ಜನಾಬಂದಿಗಾಗಿ ದಯಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಶಿರಸ್ತೆ
ದಾರರನ್ನೂ, ಹೆಡ್ ಗುಮಾಸ್ತರನ್ನೂ ಕರೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ

ಅಕೌಂಟೆಂಟರು: “ ಎನ್ನಿ ದಿಟ್ಟಂ ಜನಾಬಂದಿ ಎಲ್ಲಾ ಹೋಬಳೀದು
ಆಗಿದೆಯೆ? ಹುಜೂರು ಜನಾಬಂದಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ರೆಡಿ ಮಾಡಿದೀರೋ? ಆಗ್ತಾ ಇದೆ,
ಅಂದ್ರೆ ಹೇಗಿ?—ಇಲ್ಲೇನು ಗ್ರಾಮಗಳ ಲೆಕ್ಕವೋ? ಪೋಟೆಗೀ ಮೇಲೆ ಕ್ಯಾಲ್ಕು
ಲೇಷನೋ? ಹೇಗೆ ಮಾಮೂಲು? ಆಂ? ಮಾಮೂಲೇನಿಲ್ಲ ತಾನೆ. ನಮ್ಮ ಇರಾದೆ
ಅನ್ನಿ!” ಗ್ರಾಮಗಳೆಷ್ಟು? 167? ಪೋಟೆಗಿ ಬರಾವರ್ಡು 18 ಸಾವಿರ ಚಲ್ರೆನೆ?
ಹಾಗಾದರೆ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ 5 ಅನ್ನೋಣ! ಸರಿ ತಾನೆ? ‘ಜಾಸ್ತಿ’, ಅಂದರೆ ಜನಾ
ಬಂದಿ ಹೇಗಿಮಾಡೋದು? ಅಷ್ಟು ಕರಾರುವಾಕ್ ಆಗಿದೆಯೇ ಲೆಕ್ಕಗಳು? ನೋಡಿ
ಆವರೇಜು 5 ನಿಶೊ ಹಾಗೆ ನೀವೆ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ—ಮೊದಲು ಕಸಬ ಹೋಬಳಿ
ತಗೊಳ್ಳೋಣೋ,—ಲೆಕ್ಕವೆಲ್ಲ ರೆಡಿತಾನೆ? ಸಾಹೇಬ್ರು ಸಾಳೇನೆ ಬಂದುಬಿಡ್ತಾರೆ.
ಸಾಳೆ ಸಾಯಂಕಾಲಾನೆ ಅವರು ವಾಪಸ್ಸು ಹೊರಟು ಹೋಗ್ಬೇಕು, ತಿಳಿತೆ? ಅತಿ
ಅಬ್ಸರ್ವೇಷನ್ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಡಿ, ಸರಿ, ಎಲ್ಲಿ ಕಸಬ ಶೇಕದಾರ್ತನ್ನು ಕೂಗಿ
ಇಲ್ಲಿ. ಎನ್ನಿ ನೀವೇನ್ನಿ, ಕಸಬ ಆರ್ ಏ? ನಿಮ್ಮಮೇಲೆ ಸಾಹೇಬ್ರು ಭಾಳ ಗರಂ
ಆಗಿದಾರ್ರಿ. ನಿಮ್ಮನ್ನ ಹೋದ ತಿಂಗಳೆ ವರ್ಗಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು, ಸಾನೇ
ಹುಜೂರು ಜನಾಬಂದಿ ಆಗೋವರೂ ಇಲ್ಲಿ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಮೆಮೋನ ಕಳಿಸಿಲ್ಲ.
ಹುಷಾರಾಗಿರಿ! ನಿಮ್ಮ ಹೋಬಳೀಲಿ ನಾಲೆ ಕೆಳಗೆ ತರಿ ಆಗೋದು ಜಮಾನಿದೆ
ಯೇನ್ನಿ, ಇದೆ ಅಂತ ದರಖಾಸ್ತು ಗುಮಾಸ್ತರು ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲ. ನೋಡಿ, ಅದರ
ಸರ್ವೆ ನಂ. ಎಸ್ತೀರ್ಣ ನೋಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ, ನಿಮ್ಮ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರಲ್ಲಿ
ಯಾರು ಕಚಡ ಲೆಕ್ಕದೋರು. 4 ಜನವೋ? ಮುಂಚೆ ಅವರನ್ನ ಕಳಿಸಿ. ಹಾಗೇನೇ

ಒಂದಿಷ್ಟು ಕಾಫಿ ಕಳಿಸಿ ಬಿಡಿ ... ..ಯಾವ ಪಿರಾ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರೇ ನೀವು?—
 ತೊಂದ್ರೇನೆ? ಏನುತೊಂದ್ರೆ? ಗ್ರಾಮದ ಹೆಸರೆ? ಎಷ್ಟು ಗ್ರಾಮಗಳು ನಿಮ್ಮ
 ಪಿರಾಕ್ಕೆ....ಆರೆ, ಯಾವಯಾವುದು—ತೊಂದ್ರೆ, ಹೆಣಗುಡ್ಡೆ, ಚಟ್ಟಹಳ್ಳಿ, ಬೆಂಕಿ
 ಪುರ, ಬೂದಿಹಾಳು, ಸಾಗರಕತ್ತೆ. ಆಹಹ, ಸರಿಯಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿದೀರ ಗ್ರಾಮ
 ಗಳು—ಲೆಕ್ಕಗಳೆಲ್ಲಾ ಆಗಿದೆಯೋ — ಇಲ್ಲವೇ? ನೀವೇನು ಶಾನುಭೋಗತನ
 ಮಾಡ್ತೀರೋ ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಗಳ ಕತ್ತೆಕಾಯ್ತೀರೋ,.... ಜಮಾಬಂದಿಗೆ ಬಂದು
 ಇನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕ ಆಗಿಲ್ಲವಂತೆ—ನೋಡ್ಕೊಳ್ಳೋ ಗೀಡ್ಕೊಳ್ಳೋ ಮಾತು ಸುಳ್ಳು. ಹಿಂದಿ
 ನೋರೆಲ್ಲಾ ನೋಡ್ಕೊಂಡೆ ನೀವು ಹೀಗಾಗಿರೋದು—ಎಲ್ಲಾ ತಮಾಷೆ .. ..
 ಯಾವಾಗ ಪೂರೈಸ್ತೀರಿ—ಇನ್ನೂ ಮೂರು ದಿನಸವೇ.... ಆಮೇಲೆ ಯಾರು
 ನೋಡೋರು ನಿಮ್ಮ ಲೆಕ್ಕಾನ? ಹೋಗ್ಲಿ ಆರುದ್ರಪ್ಪ ಅಂಗಡಿ ನೋಡಿದೀರೋ,
 ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಗ್ಗು ಇದೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ನೋಡಿ ಇಡಿಸಿದೀನಿ. ಅದನ್ನ ತನ್ನಿ ಹೋಗಿ,—
 ಆಮೇಲೆ ನೋಡೋಣ—ಎಲ್ಲಿ ರೆಡಿಯಾಗಿರೋದನ್ನ ಕಳಿಸಿ—ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿ
 ದೇನ್ರಿ?— ಏನು ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೋ, ದೇವರಿಗೇ ಗೊತ್ತು! ನಾನು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ
 ಟೆಕ್ ಹಾಕಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀನಿ, ಏನಾದ್ರೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಮ್ಮಿ ಇದ್ದರೆ ಆಮೇಲೆ ಸರಿ
 ಮಾಡ್ಕೊಳ್ಳಿ — ಎಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ — ಅದೆಲ್ಲಾ ಜೌಕಾಶಿ ಮಾಡಲೇಬೇಡಿ, ಚಿಕ್ಕದಕ್ಕೆ
 4 ದೊಡ್ಡದಕ್ಕೆ 6 ಅನ್ನಿ. ಅಂತೂ ಸರಾಸರಿ 5 ! ಇಳಿಸುದಕ್ಕಾಗೊಲ್ಲ — ಎಲ್ಲಾ
 ಆಯ್ತು ದರಖಾಸ್ತು ಕ್ಲಾರ್ಕ್‌ನ ಕಳಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ — ನೋಡ್ರಿ ಇವೆರಡು ಅಪ್ಪಿಕೇಷನ್ನು
 ಗಳನ್ನು ಅಮಲ್ದಾರ್ ಕೈಲಿ ಸಬ್ಬಿಟ್ ಮಾಡ್ಲಿ, ಸಾಹೇಬರ ಕೈಲಿ ನಾನು ಸ್ಯಾಂಕ್ಷ
 ಮಾಡಿಸ್ಕೊತೀನಿ,—ಒಂದು ನನ್ನ ವೈಫ್ರು, ಇನ್ನೊಂದು ನನ್ನ ಮಗನ್ನೂ, ಮರೆತು
 ಬಿಟ್ಟೀರ, ನಾಳೇನೆ ಕಳಿಸಿ ಬಿಡಿ! ಹೆಡ್ ಗುಮಾಸ್ತರನ್ನ ಕರೀರಿ — ನೋಡ್ರಿ
 ಏನೋ ಜಮಾಬಂದಿ ಆಯ್ತು ಅಂತ ಅನ್ನಿಸಿದೀನಿ — ಅದರಲ್ಲಿ ಏನಾದ್ರೂ ಆಗ
 ಬೇಕಾಗಿದ್ರೆ ಯಾರನ್ನಾದ್ರೆ ಮುದ್ದಾಂ ಕಳಿಸಿ, ಸರಿಮಾಡಿಸಿ ಕಳಿಸಿಬಿಡ್ತೀನಿ —
 ಏನಪ್ಪಾ, ಎಲ್ಲೂ ಕಾಗದಾನೆ ಸಿಕ್ಕೊಲ್ಲ! ಮನೆತುಂಬ ಓದಿ ಬರೆಯೋ ಹುಡುಗರು,
 ಒಂದು ರೀಂ ಕಾಗದಾನು ಒಂದೆರಡು ಬ್ಲಾಂಕ್ ಬುಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಒಂದಿಷ್ಟು ಸ್ಪೇಷನರಿ
 ಪ್ಯಾಕ್‌ಮಾಡ್ಲಿ ಕೊಡಿಪ್ಪಾ. ಧ್ಯಾಂಸ್ — ಬರ್ತೀನಿ, ನಮಸ್ಕಾರ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ
 ನಮಸ್ಕಾರ.

—ಶ್ರೀ. ನಂ. ಶಾ.

—0—

— ನೀ ನಲ್ಲವೆ ? —

—•—

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ನೋಡ ಬಂದ ದಿನ
ಪೆಣ್ಣು ತೀರ ಬಣ್ಣ ಕಾಡಿಗೆ - ಎಂದವರು, ನೀನಲ್ಲವೆ ?
ಒಡನೆ ಭದ್ರಾವತಿಯ ಬೆಡಗಿಯೊಳು
ಜೀಗ ಮದುವೆಯಾಗುವೆನೆಂದು - ಬರೆದವರು, ನೀನಲ್ಲವೇ ?
ಪುದುವೆಯೆಂದು ಜೊಂಬು ತಟ್ಟಿಗಳ
ನೀವು ಕೊಡಲು ತಪ್ಪಿದರೆಂದು - ಪುನಿದವರು, ನೀನಲ್ಲವೇ ?
ದುಡುಕಿ ಪತ್ರ ಗೀಚಿ ಕೋಪದಲಿ
ಕೆಂಪು ಕಣ್ಣು ಕೋಡಿ ನೀರಳು - ತೆಡೆದವರು, ನೀನಲ್ಲವೆ ?
ಪಳೆಯ ಬಾಕಿ ಕೊಡದೆ ಒಸಗಿಯಲಿ
ಕೂಡೆ, ಬೇಡ, ಎನುತ ನನೆನನೆ - ಹಿಡಿದವರು, ನೀನಲ್ಲವೆ ?
ಶರದ ಹುಣ್ಣಿಮೆದಿನ ಬಂದಿಲ್ಲಿ
ಜಗಪ ಮರೆತು ಮೊಗವ ನೋಡುತ-ಕುಳಿತವರು, ನೀನಲ್ಲವೆ ?
ಕವ್ವಿಗುಣಪ ಕಾಣೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ
ಎಂದು ಮೃದುಮಾತ ಕರ್ಣಕೆ - ನುಡಿದವರು, ನೀನಲ್ಲವೆ ?
ಒಲವು ಕುರುಡು, ನಾವು ಒಲಿದಲ್ಲಿ
ಕೊಂಕು ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಹಿಗ್ಗಿಲಿ - ಮೆರೆವವರು, ನೀನಲ್ಲವೆ ?
ಮೊದಲ ದುಗುಡು ಮರೆಸಿ ಪ್ರೇಯಸಿಯ
ನನಸ ಕನಸ ಸವಿಯ ಪ್ರೇಮದ - ಸರಸಿಗಳು, ನೀನಲ್ಲವೆ ?

(ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿಗಳ ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡಿ)

—ಕೃಷ್ಣ.

—○—

== ಪಾನ ನಿರೋಧ ==

ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಪಾನ ನಿರೋಧ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ ಕಾಲ ಅದು ;
—ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳ ಮಾತು.

ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಅಮಲ್ದಾರರು ಬಹಳ ಮುತುವರ್ಜಿ, ವಹಿಸಿ ಹೆಂಡದಂಗ
ಡಿಗೆ ಯಾರೂ ಹೋಗದಂತೆ ಮಾಡಲು ತಮ್ಮ ಜಬರದಸ್ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ಉಪಯೋಗಿಸಿ
ದರು. ಜನ ಜಗ್ಗಲಿಲ್ಲ, ಹೆಂಡದ ಅಂಗಡಿಗಳು ಖಾಲಿ ಆಗಲಿಲ್ಲ.

ಕಡೆಗೆ ನಮ್ಮ ಅಮಲ್ದಾರರು ಒಂದು ಉಪಾಯ ಹೂಡಿದರು, ನಮ್ಮೂರಿ
ಗೆಲ್ಲಾ ಒಂದನೇ ನಂಬರ್ ಕುಡುಕ ಅಂದರೆ ಕುಡಕ ಪೆನ್ನ. ಪೆನ್ನನನ್ನ ತಿದ್ದಿಬಿಟ್ಟು
ಆತ ಕುಡಿಯದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರೆ ಇತರೇ ಕುಡುಕರು ಪೆನ್ನನನ್ನ ಅನುಸರಿಸಿ
ಈ ಊರಿನ ಕುಡುಕರೆಲ್ಲಾ ಕುಡಿಯುವುದು ಬಿಟ್ಟರೆ ತಾವು ಗಟ್ಟಿಗ ಆಫೀಸರು ಅಂತ,
ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಧರಿಸಿಯಾರು, ನಂತರ ತಮಗೆ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ ಕೆಲಸ ದಯ
ಪಾಲಿಸಿಯಾರು, ಅಂತ ಕನಸುಕಟ್ಟಿ, ಹೂಡಿದರು ಪೆನ್ನನನ್ನು. ಹೆದರಿಸಿದರು,
ಒಳ್ಳೆಮಾತಾಡಿದರು, ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದರು, ಕೆಲಸಕೊಡಿಸುತ್ತೇನೆಂತ ಆಶೆ ತೋರಿಸಿ
ದರು, ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ಮೆಡಲ್ ಕೊಡಿಸುತ್ತೇನೆಂತ ಹೇಳಿದರು, ಯಾವುದಕ್ಕೂ
ಜಗ್ಗಲಿಲ್ಲ ಪೆನ್ನ. ಕಡೆಗೆ, ಪೆನ್ನನೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬಳಕೆ ಹೊಂದಿ ಸ್ನೇಹಪರವಾಗಿ
ಅವನನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವನನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ತಮ್ಮ ಮನೆ ಹತ್ತಿರ
ಕರೆಸುವುದು, ಸರ್ಯೂಟಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು,
ಹೀಗೆ ಸಲಿಗೆಯಿಂದ ಇರಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಅಂತು ಪೆನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಕುಡಿಯುವುದು ಬಿಟ್ಟು ಅಂತ ಊರಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಗುಜುಗುಜು,
ಜನ ಹೆಂಡದ ಅಂಗಡಿ ಹತ್ತಿರ ರಾತ್ರಿ ಬೆಳಗು ಕಾವಲು ನಿಂತು ನೋಡಿದರು ಹೆಂಡದ
ಅಂಗಡಿ ಕಡೆಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುವುದನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ, ಪೆನ್ನ. ಊರಿನವರಿಗೆಲ್ಲಾ
ಆಶ್ಚರ್ಯ. ಪೆನ್ನ ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚು ಶುಭ್ರ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಪಾನ
ನಿರೋಧ ಚಳುವಳಿ ನಮ್ಮೂರಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಿತು,
ಎಂದರು ಜನ. ಎಲ್ಲರ ಬಾಯಲ್ಲೂ ಪೆನ್ನನಮಾತು, ಪೆನ್ನನ ಪ್ರಶಂಸೆ.

ಪೆನ್ನನನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಗೌರವಿಸಿದರೆ, ಬಹಳ ಕುಡುಕರು ಹೆಂಡ ಕುಡಿಯು
ವುದನ್ನು ಬಿಡಬಹುದು, ತಾವು ಜಾಗ್ರತೆ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಆಗಬಹುದು
ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದರು, ನಮ್ಮ ಅವಲ್ದಾರರು, ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಭೆ ಏರ್ಪಾಡು
ಮಾಡಿಸಿದರು. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದರು. ಊರೆಲ್ಲಾ
ಶೃಂಗಾರ ಆ ದಿನ. ಸಭೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ತಳಿರುತೋರಣ. ಊರಿನ ಪ್ರಮುಖರೆಲ್ಲಾ

ಬಂದಿದ್ದರು. ಪೆನ್ನ ನನ್ನು ವೇದಿಕೆಯಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಪೆನ್ನ ನಿಗೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಮೃತ ಹಸ್ತದಿಂದ ಬೆಳ್ಳಿ ಪದಕವನ್ನು ಹಾಕಿಸಿದರು. ಪೆನ್ನನ ಮೇಲೆ ಉಪನ್ಯಾಸಮಾಡಿದರು. ನಂತರ ಅಮಲ್ದಾರರು ಪೆನ್ನ ನಿಗೆ “ನೀನೇ ಹೇಳಿದ್ದ ನಿನ್ನ ಜನಗಳಿಗೆ ಏಕೆ, ಯಾರಿಂದ ಕುಡಿಯೋದು ಬಿಟ್ಟು ಅಂತ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಪೆನ್ನ ಎದ್ದುನಿಂತು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೈಮುಗಿದು ಹೇಳಿದ; “ಹೌದು; ನಾನು ಮುಂಚೆ ಬಲು ಹೆಂಡ ಕುಡಿತಾ ಇದ್ದೆ. ಅಮಲ್ದಾರರು ಹೆಂಡ ಕುಡಿಬೇಡ ಅಂತ ಬಹಳ ಹೇಳ್ತಾ ಇದ್ದು. ನನಗೆ ಮೊದಲು ಅವರು ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳ್ತಾರೆ ಅಂತ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಅಮಲ್ದಾರರು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸ್ನೇಹಮಾಡಿದರು. ಅವಾಗೂ ಹೇಳ್ತಾನೆ ಇದ್ದು, ಪೆನ್ನಾ ಹೆಂಡ ಕುಡಿಬೇಡ ಅಂತ. ಆಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಾಯ್ತು ನನಗೆ. ಅದಕ್ಕೇ, ಈಗ ನಾನೂನು, ಅವರಂಗೇನೆ, ಹೆಂಡಕುಡಿ ಯೋದು ಪೂರ್ತಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಬರೀ ಬ್ರಾಂದೀನೆ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ”

—ರಾಕು.

ಗಾದೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ

ಬೇವು ಬೆಲ್ಲದೊಳೆಡಲೇನು ಫಲ ? (ಸಲೀಸಾಗಿ ನುಂಗಬಹುದು)

ಆಯುಷ್ಯಬರೆದ ಬ್ರಹ್ಮ ಅನ್ನ ಬರೆದಿಲ್ಲವೆ ? (ಅನ್ನ ಬರೆಯುವವನು

ರೇಷನ್ ಗುಮಾಸ್ತೆ)

ಹೇರನೊಪ್ಪಿಸಿದಮೇಲೆ ಸುಂಕವೆ ? (ಕಳ್ಳಮಾಲಿನ ರವಾನೆಯಾದರೆ ?)

ಬಾಳಬದಕೋರಿಗೇಕೆ ಹಾಳೂರ ಸುದ್ದಿ ? (ಪತ್ರಿಕೆ ಖರ್ಚಾಗಬೇಡವೆ ?)

ರಾಯನಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಬಂದರೆ ರಾಗಿಬೀಸೋದು ತಪ್ಪೀತೆ ? (ತಪ್ಪಿದೆ)

ಮಾನು ಬಲ್ಲುದೆ ನೀರು ಸೌಳು ಸ್ವಾದೆಂಬುದನು ? (ಬಲ್ಲುದು)

ಬಗ್ಗಿ ಉತ್ತರೆ, ಕಂದಾಯ ತಪ್ಪುತ್ತದೆಯೆ ? (ಯಾರ ಮುಂದೆ ಬಗ್ಗುತ್ತಾನೆ

ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ಹೋಗುತ್ತೆ)

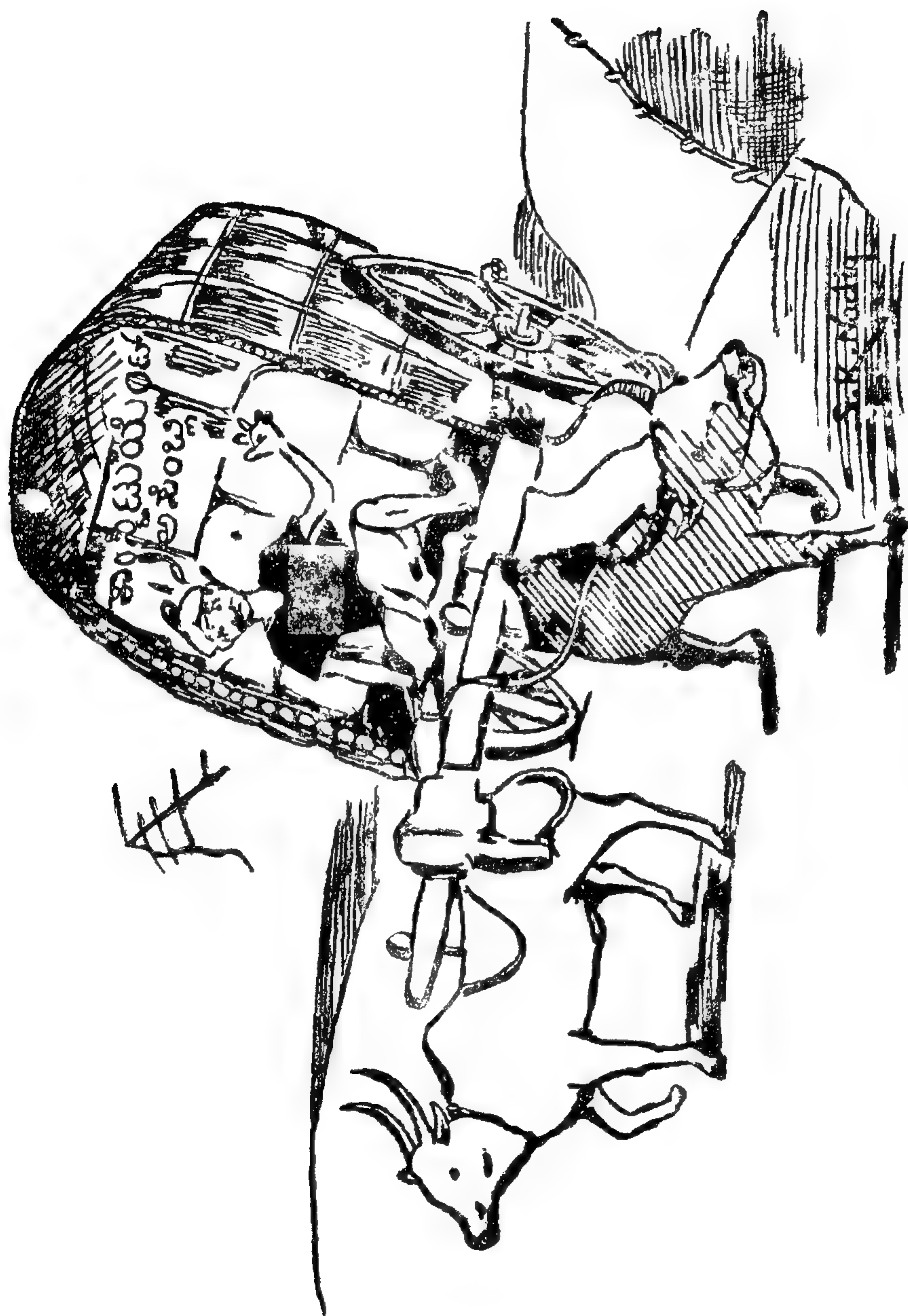
ಪರಸ್ಥಳವೋ ? ಪರದಾಟವೋ ? (ಪರಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಹುದ್ದೆ ಸಿಕ್ಕರೆ ?)

ನಾಗಸಂಪಿಗೆ ಮುಡಿಯೋಕೆ ನಾರು ಯಾಕೆ ? (ಬಟ್ಟೆತಲೆಯಾದರೆ ?)

ನಾಯಿ ಹೊಡಿಯೋಕೆ ಬಣ್ಣದ ಕೋಲುಬೇಕೆ ? (ಮುದ್ದು ಪರಂಗಿ ನಾಯಿಯಾದರೆ ?)

—ಖಾಕಾಂತ.

ಎತ್ತು, ನರಿಗೆ ನೆತ್ತಿ

ನಾನೂ ಕವಿಯಾದೆ !

— 0 —

ಹಿರಿಯ ಕವಿಗಳೊಬ್ಬರ ಕವನಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಓದಿದ್ದೇ ತಡ ನಾನೂ ಒಂದನ್ನು ಬರೆಯಬಾರದೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲ ಹುಟ್ಟಿತು ; ಹುಟ್ಟಿದ ತಕ್ಷಣವೇ ಹುಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ಆ ಹುಚ್ಚು ನನ್ನಿಂದ ಒಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಬರೆಸಿತು. ಬರೆದ ಪದ್ಯವನ್ನು ನಾನು ಓದಿದೆ ; ಮನಸಾರೆ ಮೆಚ್ಚಿದೆ ; ಹಿಗ್ಗಿ, ಕುಣಿದಾಡಿದೆ. ಅನಂದದಿಂದ ಹೃದಯಸ್ಫೋಟನವಾಗುವ ಸ್ಥಿತಿ ಒದಗಿತೇನೋ ಎಂಬ ಭೀತಿ ಉಂಟಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಓದಲಿಲ್ಲ, ಓದುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಆಟಂಬಾಂಬುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಘನ ಘೋರ ಯುದ್ಧದ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ಬದುಕಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಪ್ರಾಣಿ ಈಗ ಶಾಂತಿದೇವಿ ಪ್ರಸನ್ನತೆಯಿಂದ ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವಾಗ, ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ದಾಸ್ಯವಿಮೋಚನೆ ಆಗು (?) ತ್ತಿರುವಾಗ, ನಾನು, ನನ್ನ ಕವಿತೆಯನ್ನೇ ಓದಿ, ಸಾಯಲೇ ? ಛೇ ; ಛೇ ! ಅದಾಗದು.

ಕವಿತೆ ಬರೆಯುವುದು ಬಹು ಸುಖಭ, ಅನ್ನಿಸಿತು, ನನಗೆ. ಗದ್ಯವಾದರೆ ವೈಯಾಕರಣಿಕರ ಗೋಳು ; ಧಾತು, ಕ್ರಿಯಾಪದ, ನಾಮಪದ ಇವುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹುಷಾರಾಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತೆ. ಪದ್ಯಕ್ಕಾದರೆ, ನಾನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದೇ ವ್ಯಾಕರಣ, ಬರೆದದ್ದೆ ಶೈಲಿ, ಹೇಳಿದ್ದೇ ವ್ರಾಸ ! ಅಲ್ಲದೆ, ಕತೆ ನಾಟಕ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ, ಇರುವ ಸ್ವಲ್ಪ ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಈಗಲೇ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ವಿರೋಧಿ. ಕಡೆಯದಾಗಿ, ಕವಿತೆ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಾಲ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಗದ್ಯವಾದರೆ, ದಿನವೆಲ್ಲ ತ್ರಮಿಸಿದರೂ ಮುಗಿಯುವಂತಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ನನ್ನ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯ ಕವಿತೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಕೃತಾರ್ಥನಾಗುತ್ತೇನೆ....ನಾನು ಪದ್ಯ ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿ ಸಕಲ ಸಲಕರಣೆಗಳ ಸಮೇತ ಸಿದ್ಧನಾದಾಗ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಬೆಕ್ಕು ಕೊಠಡಿಯಿಂದ ಓಡಿಹೋಯಿತು ಆದ್ದರಿಂದ ' ಬೆಕ್ಕೇ ' ಕವಿತಾವಸ್ತು .....

ಎಲೆ ! ಎಲೆ ! ಮಾರ್ಜಾಲರಾಯ !

ನೀನೇಕೆ ಆಗುವಿಯೊ ಮಾಯ ?

ಹುಲಿಯ ಪ್ರವರದ ನೀನು—

ನಿನಗು ಭಯವಿಹುದೇನು ?

ಸಾನಿಹೆನು ಮನೆಯ ಯಜಮಾನ,
 ನೀನಿರುವೆ ನನಗೆ ದರವಾನ !
 ಇಂತಿರಲು ನಿನಗೇಕೆ ಭಯವೋ ?
 ಎನ್ನ ಬಳಿ ನಿಂತಿರಲು ಬಿಗುಮಾನವೋ ?
 ಬೇಗ ಬಾ ! ಓಡಿ ಬಾ ! ಬೆಕ್ಕೇ !
 ಮುದ್ದು ಮೂರುತಿ ಜೆಲುವ ಬೆಕ್ಕೇ !

ಹೀಗೆಯೇ 38 ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ, ಸರಾಗವಾಗಿ, ತೊಡಕುಗಿಡಕುಗಳಿಲ್ಲದೆ ಹರಿಯಿತು.

ಕವಿತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಮಾಡಿ ' ಚಾರುವೇಣಿ ' ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದೆ. ಉತ್ತರ
 ಕ್ಯಾಗಿ ಚಾತಕಪಕ್ಷಿಯಂತೆ ಕಾದೆ. ಕಡೆಗೆ ಅವರು ' ತಾವು ಕವಿತಾರಚನೆಯ
 ಕೆಲಸವನ್ನು ಈ ಕೂಡಲೇ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ' ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಿದಾರೆ ನೀವೇನು
 ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ?

—ಕೃಷ್ಣಾನಂದ.

“ ನವರಾತ್ರಿಗೆ ನಂಟರು ಬರುತ್ತಾರೆ, ಎಂಬ ಕಾಗದಗಳನ್ನಾದರೂ ಹಂಚುವುದಿಲ್ಲ
 ಎಂದು ಟಿಪಾಲಿನವರು ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡಬಾರದೆ ? ”

ಮೈಸೂರು ವಾಚಕರಿಂದ

★

★

★

ಎರಡನೆಯ ಟಿಪ್ಪಿನಲಿ ... ..

ಹಟ್ಟನ್ನು ಹಿಂದೂಳಿಯೆ, ಗಿಬ್ಬುಗಬ್ಬಾದ !

ಹ್ಯಾಮಂಡು ಹಲ್ಕಿಯೆ, ಹಾರ್ಡ್‌ಸ್ವಾಫು ಹಾರೋದ,

ವಾಘ್‌ಬ್ರಕ್ ವಾಘಾಗಿ, ಕಾಂಪ್ಪನ್ನು ಕ್ಯಾಚ್‌ಕೊಟ್ಟು —

ಬೆಡ್ಸರು ಬೆಪ್ಪಾಗಿ ಪೋಲಾರ್ಡು ಪೆಚ್ಚಾದ

ಐಕಿನ್ನು ಐಲಾಗಿ, ಓಸು ಓಟವಕಿತ್ತ

ಕಡೆಗುಳಿದ ರೈಟೊಬ್ಬ... .. ಲೆಫ್ತಾದ ! ... ..

ಎನ್ನೆನ್ ಬೆಳ್ಳುತು.

★

★

★

== ಕಾ ಸಿ ರೈ ಟು ==

ನಮ್ಮೂರಲ್ಲಿರುವುದು ಕೆರೆಯಾದರೂ ಅದರ ಹೆಸರು ಸಮುದ್ರ. ಬಾಣ ಸಮುದ್ರ. ಅದರ ಏರಿಯನ್ನೇ ನಾವು ನಮ್ಮೂರಿನ 'ಬೀಚ್' ಎನ್ನುವುದು. ಅನ್ನುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ, ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ, ಇನ್ನೂ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೋ ಯಾವುದು 'ಬೀಚ್' ಎನ್ನಲ್ಪಡುತ್ತದೋ, ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಒಂದು ಕೈಮೇಲೆಂದೇ, ನಾವು ನಮ್ಮೂರ ಬೀಚನ್ನು ತಿಳಿದಿರುವುದು. ಅದೇ ನಮ್ಮೂರ, ಜುಹೂ, ಕಬ್ಬೆ ಸಾರ್ಕ್ — ಎಲ್ಲಾ.

ಒಂದು ದಿನ ನಮ್ಮೂರ ಬೀಚಿನಮೇಲೆ " ನಮ್ಮೊಟ್ಟ ಕಾಫಿಯನು, ನೀವ್ ಕುಡಿದಿರೆಂದರೇ, ಓಡಿವೋವುದು ಅದರ ಜಟವು ನಿಮ್ಮಿಂದ " ಎಂಬ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಪ್ರಗತಿ ಕವನವನ್ನು ಬಾಯಾಡುತ್ತಾ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆಗ ಸಾಯಂಕಾಲ ಆರೂವರೆ ಗಂಟೆಯಾಗಿರಬಹುದು. ಸುಮಾರಾಗಿ ಕತ್ತಲೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ಯಾರೋ ನನ್ನನ್ನು " ಸ್ವಾಮಿ ನೀವೇ, - ನೀವೇ— (ಹೊನ್ನಪ್ಪನವರು) ನೀವೇ ಎಂದು ಕೂಗಿದರು. ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದೆ. ದಿನವೂ ಆವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಾಣಿಯೇ. ಆ ಊರಿಗೆ—ನಾನು ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮೂರು ಅಷ್ಟೆ—ಬಂದಂದಿನಿಂದ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕಣ್ಣನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದಂತಿತ್ತು ಆ ಪ್ರಾಣಿ. ಹೊಟಲಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಬಿಲ್ಲು ಕೊಡಹೋದಾಗ ಮ್ಯಾನೇಜರನ ಹತ್ತಿರದ ಸೀಟಿನಲ್ಲೇ ಕೂತಿರುತ್ತಿತ್ತು. ನಾನು ಅಗಸ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗನ ಅಂಗಡಿ ಬಿಡುವುದಕ್ಕೂ ಆ ಪ್ರಾಣಿ ಅದರೊಳಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೂ ಸರಿಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸರಿಹೋಗುವುದೇನು, ಅನೇಕ ಸಲ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿಯೂ ನೋಡದಂತೆ ಡಿಕ್ಕಿಹೊಡೆದು " sorry " ಎಂದು ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರತಿ ದಿನವೂ ನಾನು ಬೀಚಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಮೊದಲ ಬಂಡೆಯಮೇಲೇ ಕೂತಿರುತ್ತಿತ್ತು, ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಮುಖ ಕಂಡಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಿಟ್ಟು, ಬಾಯಿ ಅರೆದರೆದು, ಏನನ್ನೋ ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಂತೆ ಮಾಡಿ, ಹಾಗೆಯೇ ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಎಂದಮೇಲೆ ಅದು ನನ್ನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿತ್ತೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಎಂತೋ ಏನೋ ಅಂದು ಧೈರ್ಯ ದಿಂದಲೇ ನನ್ನನ್ನು ಕೂಗಿತ್ತು.

" ಏನು ?....ಏನು ?.... ನೀವೇ ನನ್ನನ್ನು ಕೂಗಿದ್ದು ?.... ನೀವು ಯಾವ.... ಯುವಕ ಸಂಘದವರು ? ..... " ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ, ಆ ಪ್ರಾಣಿ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದ ಮೇಲೆ " ನಾನು ಯಾವ ಸಂಘದವನೂ ಅಲ್ಲ .....ನಾನೇ, ' ನಾಯ ಬಾಲ '.... ' ಮಾಣಿಯ ಮೊರೆ '... ....ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಗತಿ ಕವನ ಸವಿಗಳ ಬರೆಹಗಾರ ಜೊತೆಗೆ

ಪುರೋಗಾಮಿ ಲೇಖಕರ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯಕಾರೀಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯ. ನನ್ನ " ಸೂಳೆಯ ಸೋಲಿ "ಗೇ ಈ ವರ್ಷ " ಹರಕು ಕರ್ಣಾಟಕ "ದವರ ಮೊದಲ ಬಹುಮಾನ ಬಂದುದು ... .." ಎಂದು ಇನ್ನೂ ಏನೇನನ್ನೋ ಹೇಳುವುದರೊಳಗೇ ನಾನು ಆತ ನನ್ನು ತಡೆದು ಬಾಯಿ ಹಾಕಿದೆ ನಗುತ್ತಾ " ಓ, ಓ, ಹಾಗೇ, ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ...ನೀವೇ ನನಗೆ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು ನನ್ನ ಪುಣ್ಯ ಅಂತಲೇ ಹೇಳ ಬೇಕು ....ಆ ...ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ಹಯವದನರಾಯರು ಅಂತ ಅಲ್ಲವೇ " ಎಂದೆ. " ಹೌದು ಅದು ಹಾಗಿಲ್ಲ - ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡೋಕೆ ಕಾರಣ— " ಎನ್ನುವಷ್ಟ ರಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ ನುಡಿದೆ ಜಂಬದಿಂದ " ಕಾರಿಣಾನೇ,— ಹೇಳಿ, ಹೇಳಿ, ತುಂಬ ಸಂತೋಷ ". " ಹಾಗೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನೀವು ನಾನು ಬರೆದ ಪದಾನೆಲ್ಲ ಕಂಡಕಂಡ ಸಭೆಗಳೆಲ್ಲ, " ಆ ಸ್ವಾ ವಕ್ರ " ರಾಗದಲ್ಲಿ ಹಾಡ್ತಿರಂತಲ್ಲ. ಹೌದಾ ತಾನೇ ಹೌದೊಂದ್ರಾ....ಅದೂ ಅಲ್ಲೆ ನನ್ನ ಪದ್ಯಾನೆಲ್ಲ ಅಣಕ್, ಅದೇನೋ ಅಣಕವಾಡೋ ಅಣಕ ಹಾಡೋ .... ಬೇರೆ ಬರೆದಿದ್ದೀರಿ " " ನಿಜ ನಿಜ, ನಾನೇ, ಅದನ್ನೆಲ್ಲ....." ಎನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲೆ ಆತ ಜೋರಾದ.

" ಆಲ್ರೀ, ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡೋಕೆ ನೀವು ನನ್ ಪರ್ಮಿಷ್ ತೋಗೊಂದ್ರೇನ್ರಿ.... ಅಲ್ಲ, ನಾನು ನನ್ನ ಪುಸ್ತಕಗಳೆಲ್ಲಾ " ಕಾಪಿರೈಟು ರಿಸರ್ವ್ಸ್ " ಅಂತ ದಪ್ಪಕ್ಷರ ಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿನಮೇಲೇ ಪ್ರಿಂಟ್ ಹೊದಿಸಿರೋವಾಗ, ನೀವು ಹೇಗೆ ಕೈಹಾಕಿದ್ದೀ ಇದ ಕೈಲ್ಲಾ ?....ಅದೂ ನನ್ನ ಪ್ಲೆ ಇಲ್ಲೇ? .." ಗರ್ಜಿಸಿದ ಆ ಸಾಧುಪ್ರಾಣಿಯಂತಿದ್ದ ಆತ " ಏನು? ! ನೀವು ಹೇಳೋದೇ ನನಗರ್ಥವಾಗೋಲ್ವಲ್ಲ " ನಾನು ತೊದಲಿದೆ.

" ಹೌದ್ದಾದ್ದು, ಕಾಪಿರೈಟೇ,....ನನ್ನ ಪದ್ಯಗಳ ತಂಟೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದ್ರೆ ನನ್ನ ಪ್ಲೆ ತೋಗೋಬೇಕೊಂತ ಅದರ್ಥ " ಆತ ಗುಡುಗಿದ. " ಹಾಗಂದ್ರೆ, ಅದನ್ನ ಓದುವುದೂ ತಪ್ಪೆ? " " ಬರೀ ಓದಿದ್ದೆ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ರೆ ಹಾಡೋದು. ತುಂಬಿದ್ದಭೇಲಿ.... ರಾಗದಲ್ಲಿ ಅದೂವೇ, ಹಾಡಿ ಅವಮಾನ ಮಾಡೋಕೆ ನನ್ನ.... ಪರ್ಮಿಷ್ ಬೇಕ್ರೇ ಅದೇ ನನ್ನ ಪ್ಲೆ " ಅವನ ಗುಡುಗುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಗುಡುಗಲಾರದೆ ನಾನು ನನ್ನ ದ್ವಿತ್ರಂಶತಿ ದಂತಗಳನ್ನೂ ಮಿಂಚಿಸಿ ಮಿಂಚುತ್ತಾ ಹೋದೆ ಧಟ್ಟನೆ ಏನೋ ಹೊಳೆಯಿತು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ.

" ಹಾಗಾದ್ರೆ ಬೇರೆಯೋರು ಮಾಡ್ತಾರಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಅಪ್ಪಣೆ ತೋಗೊಂಡೇ ಇರ್ತಾರೆಯೇ? ನಿಜವಾಗಿಯೂ?? — ಹಿಂದಿ ಹಾಡಿನ ರಾಗವೆಲ್ಲಾನೂ, ತಮಿಳರೂ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಥೆಗಳ ಸಾರಾನೆಲ್ಲ, ನಮ್ಮೋರು - ಕಥೆ ಬರೆಯೋರೂ - ಉಪಯೋಗಿಸ್ತಾರಲ್ಲಾ ಇವೆಲ್ಲಾ ಪರ್ಮಿಷ್ ಇಂದಾನೇ ನಡಿಯುತ್ತೇ? ತಮಿಳು ಸಿನಿಮಾದೋರಾಗ್ಲೀ, ಕನ್ನಡ ಕತೆ ಬರೆಯೋರಾಗ್ಲೀ, ಪರ್ಮಿಷ್ ತೋಗೊಂಡು ಈ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದೀವಿ ಅಂತ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರೋದನ್ನ ನಾನು ಎಲ್ಲೂ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಜ್ಞಾಪಕವಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ? " ನನ್ನ ಈ ವಾಗ್ವೈಖರಿ (?)ಗೆ ಆತ ಸುಸ್ತು ಬೀಳುತ್ತಾ

ನೆಂದಿದ್ದೆ. ಆದರೆ “ನನ್ನ ಉಹೆ ತಪ್ಪಾಯಿತು. ಆತ ಇನ್ನೂ ಖಾರವಾಗಿಯೇ ಮಾತನಾಡಿದ ಅವರ ನಾಡು ಅವರಿಗಾಗಲಿ, ನನ್ನ ನಾಡು ನನಗೆ. ಅವರೆಲ್ಲ ಮಂಕರಾದರೆ ನಾನೂ ಮಂಕನೇ? ಎಂದಿಗೂ ಅಲ್ಲ, ತಿಳಿತೇ?” “ಸರೀಪ್ಪ, ಹಾಗಾದ್ರೆ ನನ್ನ ಏನುಮಾಡೊಂತೀರಿ, ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಪರ್ಮಿಷ್ ಇಲ್ದೆ ನನ್ನ ಪದ್ಯ ಹಾಡ್ಬೇಡಾಂತ ಹೇಳ್ತೀರಾಂತೇ? ಹಾಗೇ ಆಗ್ಲಿ” ಸೋಲನ್ನೊಪ್ಪಿಕೊಂಡೆ. ಆಗ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಬಿಡಬೇಕಲ್ಲ.

“ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಇಲ್ಲಿವರ್ಗೂ ಹಾಡಿದ್ದೀರಲ್ಲ, ನನ್ನ ಅಣಕ್ಕಿ, ನನ್ನ ಹಾಡನ್ನ ಅಣಕ್ಕಿ, ನನಗೆ ಅವಮಾನಮಾಡಿದ್ದೀರಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಜುಲ್ಮಾನೆಕೊಡೀಂತ ಕೇಳ್ತೀನಿ, ಜುಲ್ಮಾನೇನಾ?”

“ಅಯ್ಯೋ, ಬಡವನ್ನ ದಯವಿಟ್ಟು ಬಡೀಬೇಡಿ—” ಅಂಗಲಾಚಿದೆ “ಹಾಗಾದ್ರೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಮಾಡ್ತೀರಾ, ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪೀರಾಂತೇ?” “ಓ ಆಗ್ಲಿ, ಅದಕ್ಕೇನು” ಮಾತಿಲ್ಲದೆ (!) ಒಪ್ಪಿತೆ. ಕಾರಣ? ಇನ್ನೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕೋರ್ಟಿನ ಮಾತೆತ್ತದ ಆಸಾಮಿ ಈಗಲೇನಾದರೂ ಎತ್ತುತ್ತಾನೋ ಎಂಬ ಭಯ. ನನ್ನನ್ನು ಧಾಳಿಮಾಡಿತು. ಒಂದು ಸಲ ಲೈಸೆನ್ಸಿಲ್ಲದ ಸೈಕಲ್ಲ ಮೇಲೆ ಸವಾರಿಮಾಡಿ, ಕೋರ್ಟನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೆ. ಆಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸರ ವಿನಯವನ್ನೂ (!) ಕಾಣುವ ಯೋಗ ಲಭಿಸಿದುದರಿಂದ, ಇಂದಿಗೂ ನನಗೆ ಕೋರ್ಟಿನದರೆ ಬಲು ಗೌರವ, ಭಯ.

“ಹಾಗಾದ್ರೆ” ಎಂದು ಮುಂದುವರಿಸಿದ ಆಸಾಮಿ, “ಇನ್ನೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನೀವು ಅದೇನೇನೂ ಬರೆದಿದ್ದೀರಂತಲ್ಲ ಶಿಶು ಆಕ್ರಂದನ ಗೀತೆಗಳನ್ನು, ಅವನ್ನು ಅಣಕನಾಡುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು, ನನಗೆ ಪರ್ಮಿಷ್ ಕೊಡಿ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ನಿಮ್ಮ ಶಿಶುಗೀತೆಗಳನ್ನು ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡುವ ಹಕ್ಕು ಕೊಡಿ” ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಮನೆಯ ಮಾಲೀಕ ಬಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಕೇಳುವಾಗ, ಅವನಲ್ಲಿರುವ ಸೌಮ್ಯತೆ, ಇವನ ಕಂಠ ದಲ್ಲಿತ್ತು. ‘ಸದ್ಯ ಶನಿವಾರಾಯ ತಪ್ಪಿದರೆ ಸಾಕು’ ಎಂದು “ಹ್ಲೂ” ಎಂದೆ “ಬಹಳ ಉಪಕಾರವಾಯಿತು. ಬಹಳ - - ನಮಸ್ಕಾರ - - ” ಎಂದವನೇ ಆತ ಹೊರಟ.

ಆತ ಹೊರಟ ಕೂಡಲೇ, ನನಗೆ, ಬೀಚಿಗೆ ಬರುವ ಮುನ್ನ ಕ್ಕೂ “ನಿಂತು ಕೊಂಡಿದ್ದ ಹರಕು ಭೂಮಿ” ದೈನಂದಿನದ, ‘ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಭಾಗ’ ವನ್ನೋ ದಲು ಮೂರನೆಯ ಪುಟವನ್ನು ತೆರೆದೆ “ನೆನ್ನೆಯ ದಿನ ಇಲ್ಲಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಭೆಯ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಗತಿ ಕವಿ ಶ್ರೀಮಾ..... ರಾಯರು ಶಿಶು ಗೀತಾಲೇಖಕ ರೆಂದು ಹೆಸರಾಂತ ಶ್ರೀ. ಹೊನ್ನಪ್ಪನವರ ಶಿಶು ಆಕ್ರಂದನ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಾಡಿದರು” ಎಂದು ದೊಡ್ಡಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿಸಿದ್ದುದನ್ನು ಓದುತ್ತಲೇ .....ನನಗೆ.....??

ಆಗ ಆತ ಅಲ್ಲಿದ್ದಿದ್ದರೆ..... ರೆ?

—ಹೊನ್ನಮ್ಮ ಎ. ಮೂರುತಿ.

✱ ಜಿಂಕೆ ಸಾಕಿದ ಹುಡುಗ ✱

—o—

ಸ್ವಾಮಿ,

ಅರೇಬಿಯ ಹತ್ತಿರದ ಮರಳುಗಾಡೊಂದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳು ತಾಯಿ ತಾನು ಹೆತ್ತ ಮಗುವನ್ನು, ತೊರೆದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳೆಂದೂ, ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಜಿಂಕೆಗಳು 15 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಸಾಕಿದುವೆಂದೂ, ಬಂದೂಕ ಹಿಡಿದು ಸಿಕ್ಕಾರಿಗಾಗಿ ಮೋಟಾರಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಅಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿದ, ಇರಾಕೆ ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ಕಂಪನಿಯ ಡಾ|| ಮೂಸಾ ಎಂಬುವರು ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಆ ಹುಡುಗನನ್ನು ಕಂಡರೆಂದೂ, ಕೂಡಲೇ ಆತ ಗಂಟೆಗೆ 50 ಮೈಲಿ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಓಡಿದನೆಂದೂ, ಎರಡು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಅವನ ಹಿಂದೆ ಮೋಟಾರನ್ನೋಡಿಸಿ ($50 \times 2 = 100$) ಕಡೆಗೆ ಹಿಡಿದರೆಂದೂ, ಅವನು ಈಗಲೂ ತೃಣಾಹಾರಿ ಎಂದೂ, ಗಂಟೆಗೆ 50, 60 ಮೈಲಿ ವೇಗ (!) ಓಡಬಲ್ಲನೆಂದೂ, ಸೂರಿಂದ ಸೂರಿಗೆ ಭಂಗನೆ ನೆಗೆಯುತ್ತಿರುವನೆಂದೂ, ರಾಯೆಟರ್ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು ಕಳುಹಿಸಿದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಈಚೆಗೆ ಹಲವಾರು ಅಂಗ್ಲ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿದೆ. ನೀವೂ ಓದಿರಬಹುದಲ್ಲವೆ ?

ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಮೇಲೆ, ಈ ಸುದ್ದಿ ಎಂದಿಗೂ ಸುಳ್ಳಾಗಿರಲಾರದು. ಸುಮ್ಮನೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಯಾರಾದರೂ ಸುಳ್ಳನ್ನು ಅಚ್ಚುಮಾಡುತ್ತಾರೇನು ? ಅದರಿಂದ ಅವರಿಗೇನು ಲಾಭ ? ಅಲ್ಲದೆ, ಆ ಕಂಪನಿಯವರೂ ಕೂಡ ಅಂಥವರನ್ನು ಚಾಕರಿಗೆ ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೇ ? ದೇವರಾಣೆಗೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಸುದ್ದಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಂಬತಕ್ಕದ್ದೆ,

15 ವರ್ಷಗಳು ಜಿಂಕೆಗಳು ಸಾಕಿದ್ದರಿಂದ ತಾನೆ ಆ ಮಗು ಈ ಆಮಾನುಷ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದು ? ಹಾಗಾದರೆ, ನಾವು ಈಗಲೇ ಒಂದು ಕಂಪನಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ನೂರಾರು ಚದರಮೈಲಿ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ರಿಸರ್ವ್ ಮಾಡಿಸಿ, ವಿಶಾಲವಾದ ಮೃಗಾಲಯವನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ಜಿಂಕೆಗಳ ನಡುವೆ 100, 200 ಅನಾಥ ಶಿಶುಗಳನ್ನಿರಿಸಿದರೆ, ಮುಂದೆ ಆ ಹುಡುಗರು ಒಲಿಂಪಿಕ್ ಪಂದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದುಮಾನ ಕೀರ್ತಿ ಎರಡನ್ನೂ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಹುಲ್ಲುತಿನ್ನಿಸಿ ನಾವು ರೇಸ್ ಕುದುರೆಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ನವಿಲುಗಳ ಮಡಲಲ್ಲಿ ಹಲವು ಹಸುಳೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಅವು ಅವನ್ನು, ಪತ್ರಿಕೆಯ ಜಿಂಕೆಗಳ ಹಾಗೆಯೇ, ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳೆಂದೇ ಮೋಹಗೊಂಡು, ಬೆಳೆಸುತ್ತವೆ. 15 ವರ್ಷದ ನಂತರ ನಾವು ಮೋಟಾರಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಮನೆಕಡೆ ಓಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಸಿನಿಮಾ ಸ್ಟುಡಿಯೋಗಳಲ್ಲಿ ಕುಣಿಸಿ ಚಿತ್ರ ತೆಗೆಯಬಹುದು ! ಕೋಗಿಲೆ ಮೊಟ್ಟೆ ಜೊತೆಗೆ ಕಾಗೆ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸ

ಶಿಶುವನ್ನಿರಿಸಿದರೆ, 15 ವರ್ಷ ಅಲ್ಲೇ ಬೆಳೆದು, ಅವು “ ಕೋಕಿಲ ಗಾನ ” ಬಿರುದು ಧಾರಿಗಳಾಗುತ್ತವೆ! ಆನೆಗಳು ಮಾನವ ಶಿಶುವನ್ನು ಸಾಕದೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಹುಡುಗನಿಂದ ಒಂದು ಲಾರಿಯಷ್ಟು ಕೆಲಸ ತೆಗೆಯಬಹುದು. ಖರ್ಚು ಬರೀ ಸೊಪ್ಪು, ಸೊದೆ!

ಮಾನವದೇಹವನ್ನೇ ಹೊತ್ತು ಆ ಅರಬೀ ಹುಡುಗ ಇಂದು ಮನೆಮೇಲಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಮನೆಮೇಲಕ್ಕೆ ನೆಗೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ನಾವು ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಮುಂದಿನ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಇನ್ನು 15 ವರ್ಷವಾದರೂ ಬೇಕಾದೀತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗಲೇ ನಾವು ಸಾವಿರಾರು ಶಿಶುಗಳನ್ನು ಗಿಡಗನ ಗೂಡುಗಳಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ ಬರಬೇಕು. ಅವು ಅಲ್ಲೇ ಬೆಳೆದು, ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸರಾಗವಾಗಿ ಹಾರಾಡುವ ಜಾಣತನವನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತವೆ. ಸಹಾರಾಕಾಳಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸೈನಿಕರಿಗಾಗಿ ಒಂಟೆಗಳ ತಬೇಲಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಶಿಶುಗಳು; ಜಂಗಲ್ ಕಾಳೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕಪಿ, ಕಾಡುಕೋಣಗಳ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ, ಸಮುದ್ರ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬೇಕಾಗುವ ನಾವಿಕರನ್ನು ತಿಮಿಂಗಲ ಮೊಸಳೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಸಂಸಾರಗಳಲ್ಲಿ, ನಾವು ಶಿಶುಗಳನ್ನಿಡಬಹುದು. ಸುದ್ದಿಯ ಜಿಂಕೆಗಳಂತೆ, ಅವೂ ನಮಗೆ ಉಪಕಾರಮಾಡುತ್ತವೆ. ಕೋಟಿಕಾಳಗ, ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಕಂಬಗಳನ್ನು ಹತ್ತುವುದು, ಕಾರ್ಖಾನೆ ಚಿಮಿನಿ ರಿವೇರಿ ಇವುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಹುಡುಗರನ್ನು ಉಡದ ಬಿಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಬಹುದು. ಜಗತ್ ಕುಸ್ತೀ ಉಸ್ತಾದರನ್ನು ಕರೆಡಿಗಳು ಕರುಣಿಸುತ್ತವೆ.

ಹೆಚ್ಚೇಕೆ? ಈ ‘ ಜಿಂಕೆ ಸಾಕಿದ ಹುಡುಗನ ’ ಕತೆಯನ್ನು ಓದುತ್ತಿರುವ ಇತರ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ, ಅಲ್ಲಿಯ ನನ್ನಂಥ ಬುದ್ಧಿವಂತರು, ಈ ತೆರನ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುಹ ಮೊದಲೇ ನಾವು ಕಾರ್ಯೋನ್ ಮುಖವಾದರೆ, ಎಚ್ಚೆತ್ತ ಭಾರತ ಎತ್ತಸಾಗಿದೆ, ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಅನವಶ್ಯಕ! ಅಲ್ಲವೆ? ಯೋಚಿಸಿ.

—ರೇವಣ್ಣ.

—

ಕೂಜಂತಂ - ರೂಮು ” “ ರೂಮೇ”ತಿ, ತಿರುಗಂ ಮುರುಗಾಕ್ಷರಂ
ಅಲಸ್ಯ ನಗರಾಶಾಖಾಂ, ನೊಂದೆ ಕಾಲೇಜು ಬಾಲಕಂ

ಬಿ ಸ್ರಾ

★ ★ ★
ಏಕಂ ಸತ್ ವಿಪ್ರಾ (ಪಾಪ 1) ಬಹುಧಾ ವಧಂತಿ

ಪಾಟಾಳಿ.

★ ★ ★

ಬು ದ್ಧಿ ಯ ಮು ಟ್ವ

— 0 —

(ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಭಾರತದಿಂದ ಆರಿಸಿತ್ತು)

- 1 ಸರಸಕವಿತಾ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ, ವಿಸ್ತರದುವನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ, ಕರೆಸಿನೋಡಲಿ, ನಮುನೆಂದರು (ಯಾರು ?) ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ? ದ್ವಿಜರು ? ಗಿಳಿಗಳು ? ಚಂಡಾಲಯುವತಿಯರು ?
- 2 ಓಸರಿಸದೊಳ ಹೊಕ್ಕು, ಸಮರವಿಳಾಸವನು ನೆರೆ ಮೆರೆದು, ಕೇಶಾಕೇಶಿಯಲಿ ಹಿಡಿದಿರಿವವರೆ.....(ಯಾರು ?) ಉಳಿಗದ ಹೆಂಗಸರು ? ಅರ್ಚಕರು ? ಕಾಲಾಳುಗಳು ? ಮುಣದಾತರು ?
- 3 ಗುಡುಗುಗುತ್ತಿನ ಚಂಡು ಗುಮ್ಮನ ಬಡವ ಕತ್ತಲೆಗುದ್ದು ಗಂಬಗೆಗಡಣೆ.... ನಿಡುವಣೆ ಕೆಡಹುಕುಟ್ಟಿದನಾದಿ, ವಿನೋದದಲಾಡಿದರು ..... (ಯಾರು ?) ವೇಶ್ಯೆಯರು ? ವಿದ್ವಾಂಸರು ? ಮದ್ದಾನೆಗಳು ? ಹುಡುಗರು ?
- 4 ಟಗರೆರಡ ಖತಿಗೊಳಿಸಿ ಬಲುಗಾಳೆಗವ ನೋಡುವರಂತೆ, ನಿಮ್ಮನು ತೆಗೆತೆಗೆದ್ದು ಕಲಿಮಾಡಿ ಬಿಡುವರೀ.....(ಯಾರು ?) ಮಲ್ಲರು ? ಮಿಲ್ಲರು ? ಮತಾಚಾರ್ಯರು ? ಅಪ್ಸರೆಯರು ?
- 5 ಕೋಲುವಲೆಗಳ, ಕಣ್ಣೆವಲೆ ದಡಿವಲೆಯ, ನಿಡಿವಲೆಯ, ಕಾಲುಕಣ್ಣೆಯ, ಹೆಬ್ಬಲೆಯ, ಬೆಳ್ಳಾಲ ಹೊರೆಗಳ, ಗಳಗಳೆಂಟಿನ, ಮೇಲುಗೊಂಬಿನ .. ... (ಯಾರು ?) ನಾವಿಕರು ? ಬೇಡರು ? ವಿಟರು ? ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ?
- 6 ಭೂಸುರರ ನಿರ್ನಾಮಕಂಗೈಸುವರು, ಕೇಳೆಲೆ, ಕಾಮುಕರು, ಕಲಿಯುಗದ.... ....(ಯಾರು ?) ಬಿಳಿ ಜನರು ? ಕೆಂಪುರುಷರು ? ರಾಯರು ? ಬೆಲೆವೆಣ್ಣುಗಳು ?
- 7 ಕೋಮಲಿತ ಶಾರೀರ ಹೃದಯದ ರಾಮಣೀಯಕ ರಚನೆಗಳ ಸನಾಮರೆನಿಸುವರವರೆ.... ... (ಯಾರು ?) ಗಾಯಕರು ? ವೈದ್ಯರು ? ಸಖಿಯರು ? ಕವಿಗಳು ?

[ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರಗಳಿಗೆ ಕಡೆಯ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿ]

— ಖಾರಾಂತ.

❧ ಲೀಲಾ ಮದುವೇಲಿ ❧

ನನ್ನ ಹಳೆದೋಸ್ತಿ ಬಿ. ಆರ್. ಅಕ್ಕನ ಮಗಳು ಲೀಲಾ ಮದುವೆಗೆ ನಾನು, ಈ ರೇಷನ್‌ಕಾಲಾಂತ ಮೂರುದಿನ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ದಯಮಾಡಿಸಿದೆ. ಕೇವಲ ಕೆಲವು ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಿಯಸ್ನೇಹಿತನೂ, ಹಿತಚಿಂತಕನೂ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಅವರ ಭವಿಷ್ಯಚಿಂತಕನೂ ಆದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕಸುಬಿನ ಚಳಕ.

ಮಗಳಿಗೆ ಮಂಡ್ಯದ ಚಿಂತೆ - ತಾಯಿಗೆ ಕೌರಿನ ಚಿಂತೆ. ವಿಮಾ ದಳ್ಳಾಳಿ ಯಾದ ನನಗೆ ನನ್ನ ವಿಮಾ ಚಿಂತೆ. ಮೊದಲನೆಯ ದಿನ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೆ. ಎರಡನೆಯ ದಿನ ಬೀಸಿದೆ ನನ್ನ ವಿಮಾ ಬಲೆಯನ್ನು. ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಗೋ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಮೈಸೂರಿನ ಕೃಷ್ಣ ಸ್ವಾಮಿ [ನನಗೆ ಅವನು ಪರಿಚಯವಾದುದು ಅಂದೆ] ನನ್ನ ಅದೃಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಜತೆಯಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದು ನನ್ನ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಆಗಾಗ "ಆಗತ್ಯವಾಗಿ" "ಧಾರಾಳವಾಗಿ" "Most undoubtedly Insurance is the duty of every citizen" ಎಂದನ್ನು ತ್ತಿತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಬಿದ್ದ ಬಲೆಗೆ ಎಂದಂದುಕೊಂಡೆ. ಅವನ ಸಿಗರೇಟು ಖರ್ಚನ್ನು ನಾನೇ ಎರಡು ದಿನ ವಹಿಸಿದೆ. ಹೇಗಾದರೂ ಬಲೆಗೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದಾನೆ. ಧಾರೆ ಮೂಹೂರ್ತವಾದ ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಡಾಕ್ಟರ ಬಳಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಮೊದಲನೆಯ ಕಂತು ಕಟ್ಟಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ ಆಯಿತು, ಬೇರೆ ಊರಿನಲ್ಲೂ ಒಂದು ಗಿರಾಕಿ ಹೊಡೆದೆ ಎಂದುಕೊಂಡೆ.

ಸದರದಲ್ಲಿ "ಕೆಟ್ಟಾಮಿ" ಆಗಿಹೋಗಿದ್ದ ಕೃಷ್ಣ ಸ್ವಾಮಿ. ಸಂಜೆಯ ರೆಸೆಪ್ಷನ್ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ನಾಗಪ್ಪನವರು ಕರೆದಿದ್ದರಿಂದ ತಕ್ಷಣ ಅವರಲ್ಲಿಗೆ ಓಡಿದ. ಓಡಿದ ರಭಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು "ವಿಶಿಟಿಂಗ್‌ಕಾರ್ಡ್" ಕೆಳಗೆ ಬಿತ್ತು. ಅದನ್ನೆತ್ತಿ ನೋಡಿದೆ. ಮೂರ್ಚೆ ಬಂದಂತಾದರೂ ಕಣ್ಣುಜ್ಜಿಕೊಂಡು ಇನ್ನೊಂದೆರಡು ಸಲ ನೋಡಿದೆ. ಕೆ. ಡಿ. ಕೃಷ್ಣ ಸ್ವಾಮಿ, ಸಹಾಯಕ ಸರ್ಕಾರಿ ವಿಮಾ ಶಾಖೆ, ಮೈಸೂರು ಎಂದಿತ್ತು. ಎಲಾ ಖದೀಮ !

ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನನ್ನದು "ಓರಿಯಂಟಲ್"

—ಕಣೀರಾ.

ಬುದ್ಧಿಯ ಮಟ್ಟ—[ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ : 1 (2), 2 (3), 3 (4), 4 (2), 5 (2), 6 (3), 7 (1)]

—ಖಾರಾಂತ.